

**KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile
Mücadele Komisyonu**

**“KUZEY KIBRIS TÜRK
CUMHURİYETİ’NDE LİSE
ÖĞRENCİLERİ ARASINDA
PSİKOAKTİF MADDE
KULLANIMININ YAYGINLIĞI, 2015”**

LEPİM LEFKOŞA PSİKIYATRİ MERKEZİ ÇALIŞMASI

KASIM 2015

LEFKOŞA PSİKİYATRİ MERKEZİ

(LEPİM) ARAŞTIRMA GRUBU

Prof. Dr. Mehmet akıcı

Araştırma Sorumlusu

Dr. Deniz Ergün

Araştırma Sorumlusu

Doç. Dr. Ebru akıcı

Araştırma Sorumlusu

Uz. Psk. ise Onur

Araştırma Asistanı

ANKETÖRLER

Alev Bilgin

Aslı Tanrıverdi

Cansu Kalan

Dilara Melisa Bolat

Gülçin Çetinkaya

İsmail Güllüođlu

Şerife Hilkat

Taner Kartal

Bu alışma KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu desteği ve talebi doğrultusunda LEPİM Lefkoşa Psikiyatri Merkezi'ne yaptırılmıştır.

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ.....	I
1. GİRİŞ.....	8
2. YÖNTEM	11
2.1 Araştırmanın Evren ve Örnekleme	11
2.2 Anket Formu	11
2.3 Uygulama	12
2.4 İstatistiksel Yöntem.....	12
3. SONUÇLAR	13
4. TARTIŞMA	54
5. KAYNAKLAR.....	59

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Öğrencilerin doğum yeri dağılımı.....	13
Tablo 2. Öğrencilerin yaşamlarının büyük çoğunluğunu geçirdiği yer dağılımı	13
Tablo 3. Öğrencilerin kaçınıcı sınıf olduklarının dağılımı	13
Tablo 4. Öğrencilerin vatandaşı oldukları ülke dağılımı.....	14
Tablo 5. Öğrencilerin annelerinin doğum yeri dağılımı.....	14
Tablo 6. Öğrencilerin babalarının doğum yeri dağılımı.....	14
Tablo 7. Öğrencilerin annelerinin öğrenim düzeyi dağılımı	15
Tablo 8. Öğrencilerin babalarının öğrenim düzeyi dağılımı	15
Tablo 9. Öğrencilerin annelerinin çalışma durumu dağılımı.....	15
Tablo 10. Öğrencilerin babalarının çalışma durumu dağılımı.....	16
Tablo 11. Öğrencilerin kardeş sayısı dağılımı.....	16
Tablo 12. Öğrencilerin ailelerinin medeni durumlarının dağılımı.....	16
Tablo 13. Öğrencilerin kiminle yaşadığının dağılımı	17
Tablo 14. Öğrencilerin aile gelir durumu dağılımı	17
Tablo 15. Öğrencilerin ders başarı dağılımı.....	17
Tablo 16. Öğrencilerin sınıfta kalma dağılımı	18
Tablo 17. Öğrencilerin hayatlarındaki dinin öneminin dağılımı	18
Tablo 18. Öğrencilerin hayat boyu sigara içme sıklığı dağılımı.....	19
Tablo 19. Öğrencilerin son bir yılda sigara içme sıklığı dağılımı	19
Tablo 20. Öğrencilerin son 30 günde sigara içme sıklığı dağılımı	20
Tablo 21. Öğrencilerin sigarayı bırakmadaki zorlanmalarının dağılımı	20
Tablo 22. Öğrencilerin hangi nedenlerden dolayı sigara kullandıklarının dağılımı.....	21
Tablo 23. Kız ve erkek öğrencilerin ailelerinde kimlerin sigara kullandıklarının dağılımı.....	22
Tablo 24. Öğrencilerin hayat boyu alkol kullanma dağılımı.....	23
Tablo 25. Öğrencilerin son bir yılda alkol kullanma dağılımı.....	23
Tablo 26. Öğrencilerin son 30 gün içinde alkol içme sıklığı dağılımı	23
Tablo 27. Öğrencilerin son 30 gün içinde alkol kullanma sıklığı dağılımı	24
Tablo 28. Kız ve erkek öğrencilerin en son alkol kullandıklarında nerede olduklarının sıklığının karşılaştırılması	24
Tablo 29. Öğrencilerin hayatları boyunca içki içtiklerinde sarhoş olma sıklığı	25
Tablo 30. Kız ve erkek öğrencilerin hangi nedenlerden dolayı alkollü içki kullandıklarının dağılımı	26
Tablo 31. Kız ve erkek öğrencilerin ailelerinde kimlerin alkol kullandıklarının dağılımı	27
Tablo 32. Öğrencilerin DPM duyma sıklığının dağılımı	28
Tablo 33. Öğrencilerin hayat boyu esrar içme sıklığı.....	29
Tablo 34. Öğrencilerin son 12 ay içinde esrar içme sıklığı.....	29
Tablo 35. Öğrencilerin son 30 gün içinde esrar içme sıklığı.....	29
Tablo 36. Öğrencilerin hayat boyu bonzai içme sıklığı	30
Tablo 37. Öğrencilerin son 12 ay içinde bonzai içme sıklığı	30
Tablo 38. Öğrencilerin son 30 gün içinde bonzai içme sıklığı	30
Tablo 39. Öğrencilerin hayat boyu kodeinli şurup içme sıklığı	31
Tablo 40. Öğrencilerin son 12 ay içinde kodeinli şurup içme sıklığı	31
Tablo 41. Öğrencilerin son 30 gün içinde kodeinli şurup içme sıklığı	31
Tablo 42. Öğrencilerin hayat boyu uçucu madde içme sıklığı.....	32
Tablo 43. Öğrencilerin son 12 ay içinde uçucu madde içme sıklığı	32
Tablo 44. Öğrencilerin son 30 gün içinde uçucu madde içme sıklığı	32
Tablo 45. Öğrencilerin hayat boyu kokain içme sıklığı.....	33
Tablo 46. Öğrencilerin son 12 ay içinde kokain içme sıklığı.....	33
Tablo 47. Öğrencilerin son 30 günde kokain içme sıklığı	33
Tablo 48. Öğrencilerin hayat boyu eroin içme sıklığı	34
Tablo 49. Öğrencilerin son 12 ay içinde eroin içme sıklığı	34
Tablo 50. Öğrencilerin son 30 gün içinde eroin içme sıklığı	34
Tablo 51. Öğrencilerin hayat boyu yatıştırıcı - sakinleştirici içme sıklığı	35
Tablo 52. Öğrencilerin son 12 içinde yatıştırıcı - sakinleştirici içme sıklığı.....	35

Tablo 53. Öğrencilerin son 30 içinde yatıştırıcı - sakinleştirici içme sıklığı.....	35
Tablo 54. Öğrencilerin hayat boyu hap içme sıklığı.....	36
Tablo 55. Öğrencilerin son 12 içinde hap (akineton, roş, sarı bomba, rohypnol) içme sıklığı	36
Tablo 56. Öğrencilerin son 30 içinde hap içme sıklığı	36
Tablo 57. Öğrencilerin hayat boyu ekstacy içme sıklığı.....	37
Tablo 58. Öğrencilerin son 12 içinde extacy içme sıklığı.....	37
Tablo 59. Öğrencilerin son 30 içinde extacy içme sıklığı.....	37
Tablo 60. Öğrencilerin hayat boyu Amfetamin içme sıklığı.....	38
Tablo 61. Öğrencilerin son 12 içinde amfetamin içme sıklığı.....	38
Tablo 62. Öğrencilerin son 30 içinde amfetamin içme sıklığı.....	38
Tablo 63. Öğrencilerin hayat boyu LSD içme sıklığı.....	39
Tablo 64. Öğrencilerin son 12 içinde LSD içme sıklığı.....	39
Tablo 65. Öğrencilerin son 30 içinde LSD içme sıklığı.....	39
Tablo 66. Öğrencilerin hayat boyu alkolle beraber bazı haplar içme sıklığı.....	40
Tablo 67. Öğrencilerin son 12 içinde alkolle beraber bazı haplar içme sıklığı	40
Tablo 68. Öğrencilerin son 30 içinde alkolle beraber bazı haplar içme sıklığı	40
Tablo 69. Öğrencilerin hayat boyu anabolizan steroidler içme sıklığı.....	41
Tablo 70. Öğrencilerin son 12 içinde anabolizan steroidler içme sıklığı	41
Tablo 71. Öğrencilerin son 30 içinde anabolizan steroidler içme sıklığı	41
Tablo 72. Öğrencilerin birayı ilk olarak kaç yaşında denedikleri.....	42
Tablo 73. Öğrencilerin şarabı ilk olarak kaç yaşında denedikleri.....	42
Tablo 74. Öğrencilerin rakı, cin vb. alkollü içecekleri ilk olarak kaç yaşında denedikleri	42
Tablo 75. Öğrencilerin içki içerek sarhoş olmayı ilk olarak kaç yaşında denedikleri.....	43
Tablo 76. Öğrencilerin sigarayı ilk olarak kaç yaşında denedikleri.....	43
Tablo 77. Öğrencilerin sigarayı her gün içmeyi ilk olarak kaç yaşında denedikleri	43
Tablo 78. Öğrencilerin esrarı ilk olarak kaç yaşında denedikleri	44
Tablo 79. Öğrencilerin sakinleştirici hapi ilk olarak kaç yaşında denedikleri.....	44
Tablo 80. Öğrencilerin Amfetamini ilk olarak kaç yaşında denedikleri	44
Tablo 81. Öğrencilerin bonzai'yi ilk olarak kaç yaşında denedikleri	45
Tablo 82. Öğrencilerin LSD'yi ilk olarak kaç yaşında denedikleri	45
Tablo 83. Öğrencilerin akineton'u ilk olarak kaç yaşında denedikleri	45
Tablo 84. Öğrencilerin kokain'i ilk olarak kaç yaşında denedikleri.....	46
Tablo 85. Öğrencilerin kodeinli şurubu ilk olarak kaç yaşında denedikleri	46
Tablo 86. Öğrencilerin eroini ilk olarak kaç yaşında denedikleri.....	46
Tablo 87. Öğrencilerin uçucu maddeleri ilk olarak kaç yaşında denedikleri	47
Tablo 88. Öğrencilerin ecstasy'yi ilk olarak kaç yaşında denedikleri.....	47
Tablo 89. Öğrencilerin anabolizan streoid'i ilk olarak kaç yaşında denedikleri.....	47
Tablo 90. Öğrencilerin ilk olarak hangi DPM'leri denedikleri	48
Tablo 91. Öğrencilerin son 12 ay boyunca DPM'leri evlerinde ne sıklıkla kullandıkları	48
Tablo 92. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri arkadaşlarının evinde ne sıklıkla kullandıkları	48
Tablo 93. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri okulda ne sıklıkla kullandıkları	49
Tablo 94. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri okul yakınında ne sıklıkla kullandıkları.....	49
Tablo 95. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri arabada ne sıklıkla kullandıkları.....	49
Tablo 96. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri partide ne sıklıkla kullandıkları.....	50
Tablo 97. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri dış ortamlarda ne sıklıkla kullandıkları.....	50
Tablo 98. Öğrencilerin denedikleri maddeleri nereden buldukları	51
Tablo 99. Öğrencilerin sigar ve alkol dışında kalan diğer maddeleri ilk olarak hangi nedenlerden dolayı kullandıkları.....	51
Tablo 100. Öğrencilerin hayatboyu herhangi bir uyuşturucu kullanım sıklığı.....	52
Tablo 101. Öğrencilerin hayatboyu herhangi bir yasadışı uyuşturucu madde kullanım sıklığı.....	52
Tablo 102. Öğrencilerin uyuşturucu ile ilgili bilgilendirme toplantılarına katılıp katılmadıkları.....	52
Tablo 103. 1996-2015 yılları arasında yapılan lise çalışmalarının karşılaştırılması	53

1. GİRİŞ

Günümüzde biyopsikososyal sorunların en önemlilerinden biri olan psikoaktif madde kullanımı dünyada giderek yaygınlaşması nedeniyle insanlığı tehdit eder hale gelmiştir (UNODC, 2012). Son yıllarda tüm toplumlar kendi kültürlerini tehdit eden bu soruna yönelik önlemler almaya yönelmişlerdir. Çalışmalar, özellikle madde deneme yaşının erken yaşlarda başlaması ve ergenler arasında kullanımının yaygınlaşması, risk gruplarının başında gelen gençlere hatta çocuklara yoğunlaşmasına yol açmıştır (Swendsen ve ark., 2012; Birhanu ve ark., 2014; Reddy ve ark., 2007; Hibell ve ark., 2011). Gelişim dönemleri içerisinde ergenlik dönemine özgü risk alma davranışı sıkça görülmekte ve madde kullanımı da bu risk davranışlarından en önemlilerinden biri olarak ortaya çıkmaktadır (Lindberg ve ark., 2000; Arnett, 1992; Feldstein, 2006). Erken yaşlarda alkol, sigara ve diğer psikoaktif maddelerin (DPM) içilmesi madde kötüye kullanımı ve madde bağımlılığı için bir risk faktörü olarak görülmektedir (Chen ve ark., 2009; Wagner ve Anthony, 2002; Grant ve Dawson, 1997; Kraus ve ark., 2000).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde (KKTC) de madde kullanım oranları giderek arttığı bildirilmektedir. Kıbrıs'ın bir ada olması, madde transit taşımacılığı için elverişli bir ortam hazırlamaktadır (Çakıcı, 2000). Stratejik konum olarak Kıbrıs, bu madde trafiğinde doğu ve batının kesişme noktası durumundadır (Boyiadjis, 2004). KKTC 'Altın Hilal' adıyla bilinen Afganistan, Pakistan ve İran'dan Avrupa'ya doğru giden madde taşımacılığı rotası üzerindedir (Booth, 1996). Balkan yolu adı verilen bu yolun güney ayağı Kıbrıs'a da uzanmaktadır. Türkiyeli ve Kıbrıslı kaçakçıların Türkiye'den başlayıp Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Çek ve Slovakya Cumhuriyetleri üzerinden bu yolu kullandıkları bilinmektedir. İngiltere'ye götürülen eroinin önemli bir kısmının da Türkiye ve Kıbrıs üzerinden giriş yaptığı bildirilmektedir (Booth, 1996). UNODC 1980'lerde Balkan rotası olarak ifade edilen coğrafi konumun günümüzde de aktif olarak kullanılan eroin rotası olduğu bilinmekte ve son 20

yıldır Türk ve Balkan kökenli grupların bu rota üzerinden eroin transferi yaptığı belirtilmektedir (UNODC, 2012). Aynı zamanda, Türkiye'ye getirilen bonzainin de Avrupa ve Çin'in yanı sıra KKTC'den de transfer edildiği bildirilmektedir (TUBİM, 2012). Genel olarak transit rota üzerinde bulunan tüm ülkelerin madde kullanım trafiğinden etkilendiği belirtilmektedir (Affinnih, 2002; Madi, 2004).

KKTC'de psikoaktif madde kullanımı ile ilgili ilk bilimsel çalışma 1996 yılında 2215 lise ikinci sınıf öğrencisi arasında yapılmış ve bu çalışmada öğrencilerin %47,2'sinin sigara, %80,8'inin alkol ve % 5,5'inin DPM yaşamları boyunca en az bir kez kullandığı saptanmıştır (Çakıcı ve Çakıcı, 2000a). 1999'da aynı anket formu ile lise ikinci sınıf öğrencileri arasında evreni temsil eden 641 kişilik örneklem üzerinde araştırma yinelenmiş ve yaşam boyu sigara içme yaygınlığı %40,6, alkol %79,7 ve herhangi bir DPM kullanımı yaygınlığı %8,3 olarak saptanmıştır (Çakıcı ve Çakıcı, 2000b). 2004 yılında KKTC'de yer alan 33 lisenin tümünde, 2267 lise ikinci sınıf öğrencileri arasında yapılan bir diğer araştırmada yaşam boyu sigara içme yaygınlığı %35,2, alkol kullanma yaygınlığı %85,9 ve herhangi bir DPM yaygınlığı %8,0 olarak belirlenmiştir (Çakıcı ve ark., 2010). 2011 yılında KKTC'de yer alan 34 lisenin tümünde, 2114 lise ikinci sınıf öğrencileri arasında yapılan bir diğer araştırmada yaşam boyu sigara içme yaygınlığı %26,8, alkol kullanma yaygınlığı %75,6 ve herhangi bir DPM yaygınlığı %10,0 olarak saptanmıştır (Eş, 2015). Son yıllarda lise derecesinde öğrenim gören öğrenciler arasında yapılan çalışmalar, madde kullanımının Kıbrıs'ın her iki kesiminde de giderek arttığını göstermektedir (Hibell ve ark., 2012; Çakıcı, Çakıcı, & Eş, 2010). KKTC'de 1996, 1999 ve 2004 yıllarında lise genelinde yapılan psikoaktif madde kullanım yaygınlığının araştırıldığı takip çalışmaları özellikle sigara ve alkol deneme yaşının 11 olduğunu ve lise çağındaki öğrencilerin alkol, esrar, ekstazi, eroin ve alkol-hap kullanımında 1996 yılına göre artış olduğunu göstermektedir (Çakıcı, Çakıcı, & Eş, 2010). Son yıllarda paketlerde satılmasından dolayı "bonzai" olarak anılan sentetik kannabinoid kullanımının giderek

yaygınlaştığı bildirilmektedir. Yeni bir psikoaktif madde olmasından dolayı bonzai'nin yaygınlığı ile ilgili literatürde az çalışma bulunmaktadır.

KKTC'de 2003, 2008 ve 2013 yıllarında yapılan ev yaygınlık çalışmaları en sık olarak kullanılan maddenin esrar olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte belirtilen yıllarda yapılan araştırmalar bonzai, ekstazi, kodeinli şurup ve yatıştırıcı-sakinleştirici ilaç kullanımının da yaygın kullanılan maddeler arasında yer aldığını göstermektedir (Çakıcı ve ark., 2003; 2014; Tutar, 2014). Özellikle Bonzai kullanımının son yıllarda giderek KKTC genelinde yayılması dikkat çekicidir (Tutar, 2014). Kıbrıs'ın küçük bir ülke olması psikoaktif maddelerin ulaşılabilirliğini artırdığı ve yeni maddeleri hızlı bir şekilde yayılmasına neden olduğu bildirilmektedir (Çakıcı, 2000).

Psikoaktif madde kullanımı yaygınlığını etkileyen sosyo-demografik özellikler incelendiğinde erkek olmak (Ögel, Taner, & Eke, 2006; Swendsen ve ark., 2012; Swendsen ve ark., 2009), annenin ve babanın eğitim düzeyinin düşük olması (Small, Suzuki & Maleku, 2014), düşük sosyo-ekonomik düzey (Lemstra ve ark., 2007) risk faktörleri arasında yer almaktadır. Her iki ebeveyni ile yaşayan ergenlerin de daha az alkol tükettiği de bildirilmektedir (Ewing ve ark., 2015).

Madde kullanımı yalnız bireyi değil aynı zamanda içinde yaşadığı toplumu da olumsuz yönde etkilemektedir. Madde kullanımı olan ergenlerde suç işleme ve yasal sorunlarla karşılaşma gibi toplumu olumsuz yönde etkileyen sonuçlar ortaya çıkmaktadır (Taymur, Çalışkan, & Varol, 2011; Lebeau-Craven ve ark., 2003; Friedman, 1993).

Bu araştırma 1996, 1999, 2004 ve 2011 yıllarında lise derecesinde öğrenimini sürdüren öğrenciler arasında yapılan takip çalışmasının devamı niteliğinde olup KKTC lise öğrencileri arasında madde kullanım yaygınlığının, geçen yıllara oranla madde tercihlerinin ne olduğunun ve madde kullanım oranının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1 Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu çalışma KKTC Başbakanlığı ve Lefkoşa Psikiyatri Merkezi (LEPİM) tarafından psikoaktif madde kullanımının önlenmesine yönelik çalışmalar yapmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini KKTC’de Genel Orta Öğretim Dairesine bağlı 18 devlet, 8 özel ve Mesleki Teknik Öğretim Dairesine bağlı 12 meslek lisesinde eğitimini sürdürmekte olan öğrenciler oluşturmuştur. 2014-2015 yılı Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi tarafından derlenen eğitim istatistiklerine göre KKTC’de Genel Orta Öğretim Dairesine ve Mesleki Teknik Öğretim Dairesine bağlı lise düzeyinde 11490 öğrenci öğrenimine devam etmektedir. Örneklem belirlenmesinde tabakalandırılmış rastgele örneklem yöntemi kullanılmıştır. %99 güven aralığı ve %3 hata payı öngörülerek 2014-2015 öğrenim yılında 11490 olan lise öğrencileri arasından alınacak örneklem büyüklüğü 1593 olarak hesaplanmıştır.

2015 Bahar döneminde 2272 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Anketlerin 36’sı boş bırakıldığı için istatistiksel analize alınmamıştır. Örneklem 2236 öğrenciden oluşmaktadır.

2.2 Anket Formu

Bu araştırmada kullanılan anket soruları Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi tarafından değerlendirilmiş ve yazılı onay alınmıştır. Çalışmanın anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde bulunan sosyo-demografik özellikleri belirlemeye yönelik sorular araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. İkinci bölümde yer alan sorular sigara, alkol ve DPM kullanımına yönelik olup “Alkol ve Diğer Maddelerle ilgili Avrupa Okulları Araştırma Projesi” (ESPAD) soruları temel alınarak hazırlanmıştır (Hibell ve

ark, 1995; Hibell ve ark. 1998). Bazı sosyodemografik sorular daha eklenerek anket formu 1996 (Çakıcı ve Çakıcı, 2000a), 1999 (Çakıcı ve Çakıcı, 2000b), 2004 (Çakıcı ve ark., 2010) ve 2011 (Eş, 2015) yıllarında liselerde yapılan çalışmalarda kullanılan şekli esas alınmıştır.

2.3 Uygulama

Okulların farklı bölgesel ve sosyoekonomik özellikler gösterebileceği öngörülerek, her okulda anket uygulaması yapılması planlanmıştır. Her okuldan örneklem alınacak öğrenci sayısı, okulun öğrenci sayısının evrene oranına göre belirlenmiştir. Anketin uygulanacak öğrencilerin rastgele belirlenmesi için, uygulama yapılan okuldan alınacak öğrenci sayısına ulaşılmasını sağlayacak kadar sınıf tüm sınıflar arasından rastgele seçilmiştir. Sınıf sayısı o okul için hedeflenen sayıdan yüksek olsa da, öğrencilerin bir kısmının sınıftan dışarı çıkartılması olumsuz etki yaratacağı için, sınıftaki mevcut bütün öğrencilere anket uygulanmıştır.

Çalışma, uygulama öncesi eğitim alan sekiz anketör tarafından yürütülmüştür. Anketörler sınıfa girdiklerinde aydınlatılmış onam formunu öğrencilere dağıtmış ve bilgi vermiştir. Daha sonra anket formunu dağıtmıştır.

2.4 İstatistiksel Yöntem

Çalışmada betimleyici istatistiksel yöntem kullanılmıştır. Kadınlar ve erkekler arası farklılıklar ki-kare istatistiksel yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir.

3. SONUÇLAR

I. SOSYODEMOGRAFİK VERİLERİN DAĞILIMI

Tablo 1. Öğrencilerin doğum yeri dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Kıbrıs	857	73,6	753	72,3	1610	73,0
Türkiye	269	23,1	245	23,5	514	23,3
İngiltere	17	1,5	28	2,7	45	2,0
Diğer	22	1,9	15	1,4	37	1,7
Toplam	1165	100	1041	100	2206	100

$X^2=4,89$, $df=3$, $p=0,179$, $CV=30$ (%1,3)

Öğrencilerin daha çok Kıbrıs ve Türkiye doğumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Öğrencilerin yaşamlarının büyük çoğunluğunu geçirdiği yer dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Köy	639	54,8	541	52,0	1180	53,5
Şehir	526	45,1	498	47,9	1024	46,4
Diğer	2	0,2	1	0,1	3	0,1
Toplam	1167	100	1040	100	2207	100

$X^2=1,93$, $df=2$, $p=0,380$, $CV=29$ (%1,3)

Öğrencilerin yaşam yerleri açısından bakıldığında köy ve şehirde yaşama oranları benzer olarak görülmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin kaçınıcı sınıf olduklarının dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
9.Sınıf	321	27,3	315	30,2	636	28,7
10.Sınıf	386	32,9	328	31,4	714	32,2
11.Sınıf	245	20,9	218	20,9	463	20,9
12.sınıf	222	18,9	182	17,4	404	18,2
Toplam	1174	100	1043	100	2217	100

$X^2=2,571$, $df=3$, $p=0,463$, $CV=19$ (%0,8)

Öğrencilerin sınıflara benzer oranlarla dağıldığı görülmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin vatandaşı oldukları ülke dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
KKTC	645	53,3	538	54,0	1183	55,2
Türkiye	267	23,3	241	24,2	508	23,7
KKTC-Türkiye	234	20,4	217	21,8	451	21,1
Toplam	1146	100	996	100	2142	100

$X^2=1,151$, $df=2$, $p=0,562$, $CV=94$ (%4,2)

Öğrencilerin vatandaşı oldukları ülke dağılımına bakıldığında KKTC ve Türkiye vatandaşı olma oranının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Öğrencilerin annelerinin doğum yeri dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Kıbrıs	515	43,9	438	42,0	953	43,0
Türkiye	612	52,2	566	54,3	1178	53,2
İngiltere	15	1,3	19	1,8	34	1,5
Diğer	30	2,6	20	1,9	50	2,3
Toplam	1172	100	1043	100	2215	100

$X^2=2,986$, $df=3$, $p=0,394$, $CV=21$ (%0,9)

Öğrencilerin annelerinin daha çok Türkiye ve Kıbrıs doğumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Öğrencilerin babalarının doğum yeri dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Kıbrıs	481	41,0	410	39,3	891	40,2
Türkiye	657	56,0	599	57,5	1256	56,1
İngiltere	12	1,0	10	1,0	22	1,0
Diğer	23	2,0	23	2,2	46	2,1
Toplam	1173	100	1042	100	2215	100

$X^2=0,773$, $df=3$, $p=0,856$, $CV=21$ (%0,9)

Öğrencilerin babalarının daha çok Türkiye ve Kıbrıs doğumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Öğrencilerin annelerinin öğrenim düzeyi dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Okula bitirmedim	54	4,6	43	42	97	44
İlkokul	373	31,9	286	27,7	659	29,9
Ortaokul	163	13,9	175	16,9	338	15,3
Lise	445	38	397	38,4	842	38,2
Üniversite	136	11,6	132	12,8	268	12,2
Toplam	1171	100	1033	100	2204	100

$X^2=7,343$ $df=4$, $p=0,119$, $CV=32$ (%1,4)

Öğrencilerin annelerinin daha çok lise mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin babalarının öğrenim düzeyi dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Okula bitirmedim	22	1,9	33	3,2	55	2,5
İlkokul	324	27,6	255	24,6	579	26,2
Ortaokul	222	18,9	196	18,9	418	18,9
Lise	438	37,4	370	35,7	808	36,6
Üniversite	166	14,2	183	17,6	349	15,8
Toplam	1172	100	1037	100	2209	100

$X^2=10,379$ $df=4$, $p=0,035$, $CV=27$ (%1,2)

Öğrencilerin babalarının da daha çok lise mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 9. Öğrencilerin annelerinin çalışma durumu dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Çalışıyor	629	53,7	527	50,6	1156	52,2
Çalışmıyor	542	46,3	515	49,6	1057	47,8
Toplam	1171	100	1042	100	2213	100

$X^2=2,177$, $df=1$, $p=0,140$, $CV=23$ (%1,0)

Öğrencilerin annelerinin çalışma durumu incelendiğinde çalışan ve çalışmayan anne oranının benzer olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Öğrencilerin babalarının çalışma durumu dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Çalışıyor	1058	91,2	949	92,1	2007	91,6
Çalışmıyor	102	8,8	81	7,9	183	8,4
Toplam	1160	100	1030	100	2190	100

$X^2=0,615$, $df=1$, $p=0,433$, $CV=46(\%2,1)$

Öğrencilerin babalarının çalışma durumu incelendiğinde çoğunluğunun babaların çalıştığı görülmektedir.

Tablo 11. Öğrencilerin kardeş sayısı dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Kardeşim yok	111	9,4	114	10,9	225	10,1
1 kardeş	507	43,1	435	41,7	942	42,5
2 kardeş	305	26,0	260	24,9	365	25,5
3 kardeş ve üstü	252	21,4	235	22,5	487	21,9
Toplam	1174	100	1044	100	2219	100

$X^2=1,994$, $df=3$, $p=0,574$, $CV=17(\%0,8)$

Öğrencilerin kardeş daha çok tek kardeşleri olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Öğrencilerin ailelerinin medeni durumlarının dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Evli	1010	86,1	890	85,4	1900	85,8
Boşanmış	98	8,4	82	7,9	180	8,1
Ayrı Yaşıyor	38	3,2	47	4,5	85	3,8
Anne vefat	6	0,5	3	0,3	9	0,4
Baba vefat	21	1,8	18	1,7	39	1,8
Her ikisi de vefat	0	0,0	2	0,2	2	0,1
Toplam	1173	100	1042	100	2215	100

$X^2=5,456$, $df=5$, $p=0,363$, $CV=21(\%0,9)$

Öğrenciler daha çok evli ailelerin çocuklarıdır.

Tablo 13. Öğrencilerin kiminle yaşadığının dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Kendi evimde anne-babamla	1089	93,6	946	91,7	2035	92,7
Nenem-dedemle	24	2,1	20	1,9	44	2,0
Bazen annemle bazen babamla	43	3,7	55	5,3	98	4,5
Akrabalarla	2	0,2	5	0,5	7	0,3
Yurtta	5	0,4	6	0,6	11	0,5
Toplam	1165	100	1032	100	2195	100

$X^2=5,460$, $df=4$, $p=0,243$, $CV=41$ (%1,8)

Öğrenciler çoğunlukla kendi evlerinde anne ve babaları ile yaşamaktadır.

Tablo 14. Öğrencilerin aile gelir durumu dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Düşük	50	4,3	48	4,6	98	4,4
Orta	526	45,2	442	42,5	965	43,9
İyi	535	45,9	476	45,8	1011	45,9
Çok iyi	54	4,6	73	7,0	127	5,8
Toplam	1165	100	1039	100	2204	100

$X^2=6,433$, $df=3$, $p=0,092$, $CV=32$ (%1,4)

Öğrencilerin aileleri genellikle orta ve iyi gelir düzeyine sahiptir.

Tablo 15. Öğrencilerin ders başarı dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Çok iyi	159	13,6	93	9,0	252	11,4
İyi	591	50,6	361	34,9	952	43,2
Orta	379	32,4	499	48,2	878	39,9
Kötü	34	2,9	64	6,2	98	4,4
Çok kötü	5	0,4	18	1,7	23	1
Toplam	1168	100	1035	100	2203	100

$X^2=98,113$, $df=4$, $p=0,000$, $CV=33$ (%1,5)

Öğrencilerin ders başarıları incelendiğinde genellikle orta ve iyi düzeydedir.

Tablo 16. Öğrencilerin sınıfta kalma dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç kalmadım	964	82,3	752	72,3	1716	77,6
1 kez kaldım	170	14,5	207	19,9	377	17,1
2 kez veya üstü	37	3,2	81	7,8	118	5,3
Toplam	1171	100	1040	100	2211	100

$X^2=38,60$, $df=2$, $p=0,000$, $CV=25$ (%1,1)

Öğrencilerin sınıfta kalma oranların %22,4 olduğu görülmektedir.

Tablo 17. Öğrencilerin hayatlarındaki dinin öneminin dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Çok önemli	311	27,0	301	29,1	612	28,0
Önemli	645	55,9	529	51,2	1174	53,7
Önemli değil	197	17,1	204	19,7	401	18,3
Toplam	1153	100	1034	100	2187	100

$X^2=5,288$, $df=2$, $p=0,000$, $CV=25$ (%1,1)

Öğrenciler önemlice bir oranı dinin hayatlarında önemli olduğunu belirtmektedirler.

II. SİGARA VE ALKOL KULLANIMININ YAYGINLIĞI

Tablo 18. Öğrencilerin hayat boyu sigara içme sıklığı dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	832	71,5	680	66,1	1512	69,0
1-2 kez	136	11,7	103	10,0	239	10,9
3-5 kez	45	3,9	41	4,0	86	3,9
6-9 kez	15	1,3	18	1,8	33	1,5
10-19 kez	31	2,7	21	2,0	52	2,4
20-39 kez	15	1,3	17	1,7	32	1,5
40 veya daha fazla	90	7,7	148	14,4	238	10,9
Toplam	1164	100	1028	100	2192	100

$X^2=28,14$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=44$ (%2,0)

Hayatboyu en az bir kez sigara kullanım yaygınlığı %31,0'dır.

Tablo 19. Öğrencilerin son bir yılda sigara içme sıklığı dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	919	80,4	746	73,7	1665	77,3
1-2 kez	68	5,9	60	5,9	128	5,9
3-5 kez	26	2,3	23	2,3	49	2,3
6-9 kez	19	1,7	12	1,2	31	1,4
10-19 kez	15	1,3	23	2,3	38	1,8
20-39 kez	17	1,5	17	1,7	34	1,6
40 veya daha fazla	79	6,9	131	12,9	210	9,7
Toplam	1143	100	1012	100	2155	100

$X^2=26,93$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=81$ (%3,6)

Son 12 ayda en az bir kez sigara kullanım yaygınlığı %22,7'dir.

Tablo 20. Öğrencilerin son 30 günde sigara içme sıklığı dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç içmedim	1012	88,7	808	80,7	1820	85,0
Haftada 1 sigaradan az	22	1,9	35	3,5	57	2,7
Günde 1 sigaradan az	23	2,0	18	1,8	41	1,9
Günde 1-5 sigara	41	3,6	48	4,8	89	4,2
Günde 6-7 sigara	25	2,2	37	3,7	62	2,9
Günde 11-20 sigara	12	1,1	28	2,8	40	1,9
Günde 20 sigaradan fazla	6	0,5	27	2,7	33	1,5
Total	1141	100	1001	100	2142	100

$X^2=40,09$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=94$ (%4,2)

Son 30 günde en az bir kez sigara kullanım yaygınlığı %15,0'dir. Hergün sigara kullananların oranı %10,5'dir.

Tablo 21. Öğrencilerin sigarayı bırakmadaki zorlanmalarının dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Çok Zorlandım	33	11,9	31	9,6	64	10,6
Zorlandım	25	9,0	37	11,4	62	10,3
Zorlanmadım	78	28,2	76	23,5	154	25,6
Hiç zorlanmadım	110	39,7	118	36,4	228	37,9
Bırakmayı hiç düşünmedim	31	11,2	62	19,1	93	15,5
Total	277	100	324	100	601	100

$X^2=9,40$, $df=4$, $p=0,052$, $CV=1635$ (%73,1)

Öğrencileri %20,9'u sigarayı bırakmakta zorlandıkları görülmektedir.

Tablo 22. Öğrencilerin hangi nedenlerden dolayı sigara kullandıklarının dağılımı

		Kadın		Erkek		Toplam		X ²	p
		N	%	N	%	N	%		
Eğlenmek	Evet	43	13,0	71	20,0	114	16,8	6,75	0,009
	Hayır	228	87,0	227	79,6	566	83,2		
Merak	Evet	90	27,1	72	20,7	162	23,8	3,85	0,050
	Hayır	242	72,9	276	79,3	518	76,2		
Arkadaşlarım içtiği için	Evet	38	11,4	58	16,7	96	14,1	3,82	0,051
	Hayır	294	88,6	290	83,3	584	85,9		
Sinirlendiğim için	Evet	73	22,0	68	19,5	141	20,7	0,61	0,431
	Hayır	259	78,0	280	80,5	539	79,3		
Sıkıntıdan	Evet	253	76,2	255	73,3	508	74,7	0,77	0,38
	Hayır	79	23,8	93	26,7	172	25,3		
Rahatlamak için	Evet	70	21,1	66	19,0	136	20,0	0,47	0,490
	Hayır	262	78,9	282	81,0	544	80,0		
Uyuyabilmek için	Evet	8	2,4	7	2,0	15	2,2	0,12	0,724
	Hayır	324	97,6	341	98,0	665	97,8		
Sorunlarımdan uzaklaşmak	Evet	49	14,8	48	13,8	97	14,3	0,13	0,719
	Hayır	283	85,2	300	86,2	583	85,7		
Diğer	Evet	27	8,1	46	13,2	73	10,7	4,58	0,032
	Hayır	305	91,9	302	86,8	607	89,3		

Erkek öğrenciler sigarayı daha çok eğlenmek için kullanırken kadın öğrenciler daha çok meraktan kullanmaktadır.

Tablo 23. Kız ve erkek öğrencilerin ailelerinde kimlerin sigara kullandıklarının dağılımı

		Kadın		Erkek		Toplam		X ²	p
		N	%	N	%	N	%		
Hiç kimse	Evet	408	34,7	388	37,1	796	35,9	1,392	0,238
	Hayır	767	65,3	657	62,9	1424	64,1		
Anne	Evet	305	26,0	236	22,6	541	24,4	3,416	0,065
	Hayır	870	74,0	809	77,4	1679	75,6		
Baba	Evet	521	44,3	439	42,0	960	43,2	1,224	0,269
	Hayır	654	55,7	606	58,0	1260	56,8		
Diğer	Evet	180	15,3	133	12,7	313	14,1	3,068	0,080
	Hayır	995	84,7	912	87,3	1907	85,9		

Öğrencilerin ailelerinde de sigara kullanımı bulunmaktadır. Babalarda annelere göre daha fazla kullanım olduğu görülmektedir.

Tablo 24. Öğrencilerin hayat boyu alkol kullanma dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	409	35,0	253	24,8	662	30,3
1-2 kez	221	18,9	123	12,1	344	15,7
3-5 kez	160	13,7	82	8,0	242	11,1
6-9 kez	71	6,1	64	6,3	135	6,2
10-19 kez	108	9,3	85	8,3	193	8,8
20-39 kez	71	6,1	79	7,7	150	6,9
40 veya daha fazla	127	10,9	334	32,7	461	21,1
Toplam	1167	100	1020	100	2187	100

$X^2=177,21$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=49$ (%2,2)

Hayatboyu en az bir kez alkol kullanım yaygınlığı %69,7'dir.

Tablo 25. Öğrencilerin son bir yılda alkol kullanma dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	519	45,0	314	31,2	833	38,5
1-2 kez	252	21,9	147	14,6	399	18,5
3-5 kez	120	10,4	102	10,1	222	10,3
6-9 kez	72	6,2	83	8,2	155	7,2
10-19 kez	88	7,6	99	9,8	187	8,7
20-39 kez	45	3,9	78	7,7	123	5,7
40 veya daha fazla	57	4,9	185	18,4	242	11,2
Toplam	1153	100	1008	100	2161	100

$X^2=148,46$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=75$ (%3,4)

Son 12 ayda en az bir kez alkol kullanım yaygınlığı %61,5'dir.

Tablo 26. Öğrencilerin son 30 gün içinde alkol içme sıklığı dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	797	69,9	472	47,6	1269	59,5
1-2 kez	200	17,5	182	18,3	382	17,9
3-5 kez	65	5,7	115	11,6	180	8,4
6-9 kez	33	2,9	67	6,8	100	4,7
10-19 kez	34	3,0	68	6,9	102	4,8
20-39 kez	5	0,4	29	2,9	34	1,6
40 veya daha fazla	7	0,6	59	5,9	66	3,1
Toplam	1141	100	992	100	2133	100

$X^2=169,19$, $df=6$, $p=0,000$ $CV=103$ (%4,6)

Son 30 günde en az bir kez alkol kullanım yaygınlığı %40,5'dir

Tablo 27. Öğrencilerin son 30 gün içinde alkol kullanma sıklığı dağılımı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	814	73,4	499	52,1	1313	63,5
İki haftada bir	155	14,0	169	17,6	324	15,7
Haftada bir	73	6,6	113	11,8	186	9,0
Haftada iki kez	45	4,1	81	8,5	126	6,1
Haftada 2 den fazla	13	1,2	65	6,8	78	3,8
Günde 1 kez veya fazla	9	0,8	31	3,2	40	1,9
Total	1109	100	958	100	2067	100

$X^2=131,50$, $df=5$, $p=0,000$, $CV=169$ (%7,6)

Her gün alkol içenlerin oranı %1,9'dur.

Tablo 28. Kız ve erkek öğrencilerin en son alkol kullandıklarında nerede olduklarının sıklığının karşılaştırılması

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiçbir zaman içki içmedim	347	32,2	240	24,8	587	28,7
Evdeydim	367	34,1	216	22,3	583	28,5
Başka birisinin evindeydim	54	5,0	82	8,5	136	6,7
Dışarıda, sokak, park veya açık havadaydım	70	6,5	178	18,4	248	12,1
Bir barda veya kafedeydim	117	10,9	109	11,3	226	11,1
Diskodaydım	29	2,7	60	6,2	89	4,4
Lokantadaydım	68	6,3	44	4,6	112	5,5
Diğer	24	2,2	38	3,9	62	3,0
Total	1076	100	967	100	2043	100

$X^2=125,33$, $df=7$, $p=0,000$, $CV=193$ (%8,6)

Öğrenciler en son alkol aldıkları yerler daha çok kendi evleridir. Ayrıca sokakta, parkta, açık havada veya barda-kefede alkol kullanmaktadırlar.

Tablo 29. Öğrencilerin hayatları boyunca içki içtiklerinde sarhoş olma sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	833	74,2	589	59,8	1422	67,4
1-2 kez	204	18,1	180	18,3	384	18,2
3-5 kez	49	4,4	88	8,9	137	6,5
6-9 kez	14	1,2	40	4,1	54	2,6
10-19 kez	14	1,2	20	2,0	34	1,6
20-39 kez	3	0,3	25	2,5	28	1,3
40 veya daha fazla	9	0,8	43	4,4	52	2,5
Toplam	1126	100	985	100	2111	100

$\chi^2=98,58$, $df=6$, $p=0,000$ $CV=125$ (%5,6)

Hayatboyu en az bir kez sarhoş olma sıklığı %32,6'dır.

Tablo 30. Kız ve erkek öğrencilerin hangi nedenlerden dolayı alkollü içki kullandıklarının dağılımı

		Kadın		Erkek		Toplam		X ²	p
		N	%	N	%	N	%		
Eğlenmek	Evet	431	56,9	455	59,3	886	58,1	0,949	0,330
	Hayır	327	43,1	312	40,7	639	41,9		
Merak	Evet	128	16,9	87	11,3	215	14,1	9,67	0,002
	Hayır	630	83,1	680	88,7	131	85,9		
Arkadaşlarım içtiği için	Evet	89	11,7	97	12,6	186	12,2	0,292	0,589
	Hayır	668	88,3	670	87,4	1339	87,8		
Sinirlendiğim için	Evet	43	5,7	57	7,4	100	6,6	1,92	0,165
	Hayır	715	94,3	710	92,6	1425	93,4		
Sıkıntıdan	Evet	75	9,9	102	13,3	177	11,6	4,306	0,038
	Hayır	683	90,1	665	86,7	1348	88,4		
Rahatlamak için	Evet	73	9,6	111	14,5	186	12,1	8,422	0,004
	Hayır	685	90,4	656	85,5	1341	87,9		
Uyuyabilmek için	Evet	20	2,6	28	3,7	48	3,1	1,28	0,258
	Hayır	738	97,4	739	96,3	1477	96,9		
Sorunlarımdan uzaklaşmak	Evet	76	10,0	83	10,8	159	10,4	0,258	0,611
	Hayır	682	90	684	89,2	1366	89,6		
Diğer	Evet	71	9,4	80	10,4	151	9,9	0,483	0,487
	Hayır	687	90,6	687	89,6	1374	90,1		

Hem kadın hem erkek öğrenciler alkollü eğlenmek için kullanıyorlar. Kadın öğrenciler ayrıca meraktan da alkol kullanırken erkek öğrenciler sıkıntıdan veya rahatlamak için de alkol kullanıyor.

Tablo 31. Kız ve erkek öğrencilerin ailelerinde kimlerin alkol kullandıklarının dağılımı

		Kadın		Erkek		Toplam		X ²	P
		N	%	N	%	N	%		
Hiç kimse	Evet	547	46,6	511	48,9	1058	47,7	1,221	0,269
	Hayır	628	53,4	534	51,1	1162	52,3		
Anne	Evet	199	16,9	115	11,0	314	14,1	16,02	0,000
	Hayır	976	83,1	930	89,0	1906	85,9		
Baba	Evet	475	40,4	369	35,3	844	38,0	6,140	0,013
	Hayır	700	59,6	676	64,7	1376	62,0		
Diğer	Evet	171	14,6	152	14,5	323	14,5	1,125	0,570
	Hayır	1004	85,4	893	85,5	1897	85,5		

Öğrencilerin ailelerinde de alkol kullanıldığı görülmektedir. Babaların annelere göre daha çok sıklıkla alkol kullanıldığı görülmektedir.

III. DİĞER PSİKOAKTİF MADDE (DPM) KULLANIMININ YAYGINLIĞI

Tablo 32. Öğrencilerin DPM duyma sıklığının dağılımı

		Kadın		Erkek		Toplam		X ²	P
		N	%	N	%	N	%		
Yatıştırıcı- Sakinleştirici	Evet	565	50,4	490	49,5	1055	50,0	0,152	0,696
	Hayır	555	49,6	498	50,4	1053	50,0		
Esrar	Evet	1017	88,1	844	83,2	1861	85,5	10,97	0,001
	Hayır	137	11,9	171	16,8	308	14,2		
Bonzai	Evet	1020	88,5	856	83,8	1876	86,3	10,12	0,001
	Hayır	133	11,5	166	16,2	299	13,7		
Amfetamin	Evet	195	17,6	253	25,6	448	21,4	19,94	0,000
	Hayır	912	82,4	734	74,4	1646	78,6		
Crack	Evet	123	11,1	178	18,4	301	14,5	22,46	0,000
	Hayır	988	88,9	789	81,6	1777	85,5		
Kokain	Evet	990	86,3	815	81,3	1805	84,0	10,15	0,001
	Hayır	157	13,7	188	18,7	345	16,0		
	Hayır	935	84,3	777	80,2	1712	82,4		
Eroin	Evet	974	85,33	802	80,3	1776	83,0	9,45	0,002
	Hayır	168	14,7	197	19,7	365	17,0		
LSD	Evet	195	17,6	252	25,9	447	21,4	21,23	0,000
	Hayır	915	82,4	722	74,1	1637	78,6		
Kodeinli şurup	Evet	177	16,0	191	19,7	368	17,7	5,042	0,025
	Hayır	932	84,0	777	80,3	1709	82,3		
Ekstazi	Evet	220	19,8	355	36,3	575	27,6	70,54	0,000
	Hayır	889	80,2	623	63,7	1512	72,4		
Metadon	Evet	157	14,1	199	20,6	356	17,1	15,35	0,000
	Hayır	957	85,9	768	79,4	1725	82,9		
Akineton	Evet	131	11,8	190	19,6	321	15,5	23,78	0,000
	Hayır	976	88,2	780	80,4	1756	84,5		
Uçucular(Tiner,Bali vb.)	Evet	900	78,9	750	74,8	1650	77,0	5,066	0,024
	Hayır	241	21,1	253	25,2	494	23,0		

Öğrenciler esrar, bonzai, kokain, eroin ve yatıştırıcı-sakinleştirici ilaçları diğer maddelere göre daha çok duydular.

Tablo 33. Öğrencilerin hayat boyu esrar içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1129	98,5	960	95,8	2089	97,3
1-2 kez	9	0,8	15	1,5	24	1,1
3-5 kez	3	0,3	8	0,8	11	0,5
6-9 kez	2	0,2	2	0,2	4	0,2
10-19 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
20-39 kez	2	0,2	2	0,2	4	0,2
40 veya daha fazla	1	0,1	14	1,4	15	0,7
Toplam	1146	100	1002	100	2148	100

$X^2=20,148$, $df=6$, $p=0,003$, $CV=88$ (%3,9)

Hayatboyu en az bir kez esrar kullanımı %2,7'dir.

Tablo 34. Öğrencilerin son 12 ay içinde esrar içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1115	99,0	941	96,9	98,0	98,0
1-2 kez	4	0,4	11	1,1	0,7	0,7
3-5 kez	4	0,4	5	0,5	0,4	0,4
6-9 kez	1	0,1	0	0,0	0,0	0,0
10-19 kez	1	0,1	1	0,1	0,1	0,1
20-39 kez	0	0,0	3	0,3	0,1	0,1
40 veya daha fazla	1	0,1	10	1,0	0,5	0,5
Toplam	1126	100	971	100	100	100

$X^2=18,10$, $df=6$, $p=0,006$, $CV=139$ (%6,2)

Son 12 ayda esrar kullanım yaygınlığı %2'dir.

Tablo 35. Öğrencilerin son 30 gün içinde esrar içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1118	99,4	947	97,9	2065	98,7
1-2 kez	3	0,3	2	0,2	5	0,2
3-5 kez	2	0,2	2	0,2	4	0,2
6-9 kez	1	0,1	3	0,3	4	0,2
10-19 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
40 veya daha fazla	1	0,1	12	1,2	13	0,6
Toplam	1125	100	967	100	2092	100

$X^2=13,81$, $df=5$, $p=0,017$, $CV=144$ (%6,4)

Son 30 günde esrar kullanım yaygınlığı%1,3'dür.

Tablo 36. Öğrencilerin hayat boyu bonzai içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1139	99,0	965	96,3	2104	97,8
1-2 kez	4	0,3	15	1,5	19	0,9
3-5 kez	2	0,2	3	0,3	5	0,2
6-9 kez	2	0,2	4	0,4	6	0,3
10-19 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
40 veya daha fazla	2	0,2	14	1,4	16	0,7
Toplam	1150	100	1002	100	2152	100

$X^2=20,544$, $df=5$, $p=0,001$, $CV=84$ (%3,8)

Hayatboyu en az bir kez bonzai kullanımı %2,2'dir.

Tablo 37. Öğrencilerin son 12 ay içinde bonzai içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1124	99,2	942	97,3	2066	98,3
1-2 kez	3	0,3	6	0,6	9	0,4
3-5 kez	2	0,2	5	0,4	6	0,3
6-9 kez	2	0,2	2	0,2	4	0,2
20-39 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
40 veya daha fazla	2	0,2	11	1,1	13	0,6
Toplam	1133	100	968	100	2101	100

$X^2=14,059$, $df=5$, $p=0,015$, $CV=135$ (%6,0)

Son 12 ayda bonzai kullanım yaygınlığı %1,7'dir.

Tablo 38. Öğrencilerin son 30 gün içinde bonzai içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1126	99,4	944	97,7	2070	98,6
1-2 kez	4	0,4	7	0,7	11	0,5
3-5 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
10-19 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
20-39 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	2	0,2	10	1,0	12	0,6
Toplam	1133	100	966	100	2099	100

$X^2=12,949$, $df=5$, $p=0,024$, $CV=137$ (%6,1)

Son 30 günde bonzai kullanım yaygınlığı %1,4'dür.

Tablo 39. Öğrencilerin hayat boyu kodeinli şurup içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1144	99,6	982	98,0	2126	98,8
1-2 kez	3	0,3	6	0,6	9	0,4
3-5 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
6-9 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
10-19 kez	1	0,1	0	0,0	1	0,0
20-39 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
40 veya daha fazla	0	0,0	9	0,9	9	0,4
Toplam	1149	100	1002	100	2151	100

$X^2=17,379$, $df=6$, $p=0,008$, $CV=85$ (%3,8)

Hayatboyu en az bir kez kodeinli şurup kullanımını %2,7'dir.

Tablo 40. Öğrencilerin son 12 ay içinde kodeinli şurup içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1123	99,5	952	98,3	2075	99,0
1-2 kez	4	0,4	4	0,4	8	0,4
3-5 kez	2	0,2	1	0,1	3	0,1
6-9 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
10-19 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
40 veya daha fazla	0	0,0	8	0,8	8	0,4
Toplam	1129	100	968	100	2097	100

$X^2=13,142$, $df=5$, $p=0,022$, $CV=139$ (%6,2)

Son 12 ayda kodeinli şurup kullanım yaygınlığı %1'dir.

Tablo 41. Öğrencilerin son 30 gün içinde kodeinli şurup içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1125	99,6	953	98,6	2078	99,1
1-2 kez	3	0,3	3	0,3	6	0,3
3-5 kez	1	0,1	0	0,0	1	0,0
6-9 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
20-39 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	7	0,7	7	0,3
Toplam	1129	100	967	100	2096	100

$X^2=13,798$, $df=5$, $p=0,017$, $CV=140$ (%6,3)

Son 30 günde kodeinli şurup kullanım yaygınlığı%0,9'dur.

Tablo 42. Öğrencilerin hayat boyu uçucu madde içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1124	98,0	960	95,9	2084	97,0
1-2 kez	10	0,9	7	0,7	17	0,8
3-5 kez	4	0,3	6	0,6	10	0,5
6-9 kez	1	0,1	2	0,2	3	0,1
10-19 kez	1	0,1	9	0,9	10	0,5
20-39 kez	1	0,1	3	0,3	4	0,2
40 veya daha fazla	6	0,5	14	1,4	20	0,9
Toplam	1147	100	1001	100	2148	100

$X^2=14,914$, $df=6$, $p=0,021$, $CV=88$ (%3,9)

Hayatboyu en az bir kez uçucu madde kullanımı %3'dür.

Tablo 43. Öğrencilerin son 12 ay içinde uçucu madde içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1111	98,5	939	97,3	2050	97,9
1-2 kez	8	0,7	3	0,3	11	0,5
3-5 kez	3	0,3	2	0,2	5	0,2
10-19 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
20-39 kez	2	0,2	3	0,3	5	0,2
40 veya daha fazla	4	0,4	10	1,0	14	0,7
Toplam	1128	100	965	100	2093	100

$X^2=15,073$, $df=6$, $p=0,020$, $CV=143$ (%6,4)

Son 12 ayda uçucu madde kullanım yaygınlığı %2,1'dir.

Tablo 44. Öğrencilerin son 30 gün içinde uçucu madde içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1116	98,8	938	97,4	2054	98,2
1-2 kez	7	0,6	5	0,5	12	0,6
3-5 kez	3	0,3	3	0,3	6	0,3
6-9 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
10-19 kez	0	0,0	6	0,6	6	0,3
20-39 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
40 veya daha fazla	2	0,2	9	0,9	11	0,5
Toplam	1129	100	963	100	2092	100

$X^2=14,130$, $df=6$, $p=0,028$, $CV=144$ (%6,4)

Son 30 günde uçucu madde kullanım yaygınlığı %1,8'dir.

Tablo 45. Öğrencilerin hayat boyu kokain içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1139	99,1	979	97,8	2118	98,5
1-2 kez	8	0,7	5	0,5	13	0,6
3-5 kez	2	0,2	3	0,3	5	0,2
6-9 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
10-19 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
20-39 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
40 veya daha fazla	0	0,0	7	0,7	7	0,3
Toplam	1149	100	1001	100	2150	100

$X^2=16,871$, $df=6$, $p=0,010$, $CV=86$ (%3,8)

Hayatboyu en az bir kez kokain kullanımını %1,5'dir.

Tablo 46. Öğrencilerin son 12 ay içinde kokain içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1125	99,5	944	97,7	2069	98,7
1-2 kez	5	0,4	7	0,7	12	0,6
3-5 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
6-9 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
10-19 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
20-39 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1131	100	966	100	2097	100

$X^2=17,292$, $df=6$, $p=0,008$, $CV=139$ (%6,2)

Son 12 ayda kokain kullanım yaygınlığı %1,3'dür.

Tablo 47. Öğrencilerin son 30 günde kokain içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1125	99,5	948	98,2	2073	98,9
1-2 kez	5	0,4	5	0,5	10	0,5
3-5 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
6-9 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	9	0,9	9	0,4
Toplam	1131	100	965	100	2096	100

$X^2=13,048$, $df=4$, $p=0,011$, $CV=140$ (%6,3)

Son 30 günde kokain kullanım yaygınlığı %1,1'dir.

Tablo 48. Öğrencilerin hayat boyu eroin içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1137	99,1	974	97,6	2111	98,4
1-2 kez	6	0,5	4	0,4	10	0,5
3-5 kez	3	0,3	1	0,1	4	0,2
6-9 kez	1	0,1	6	0,6	7	0,3
10-19 kez	0	0,0	4	0,4	4	0,2
20-39 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	7	0,7	7	0,3
Toplam	1147	100	998	100	2145	100

$X^2=20,305$, $df=6$, $p=0,002$, $CV=91$ (%4,1)

Hayatboyu en az bir kez eroin kullanımı %1,6'dır.

Tablo 49. Öğrencilerin son 12 ay içinde eroin içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1122	99,3	943	97,9	2065	98,7
1-2 kez	6	0,5	2	0,2	8	0,4
3-5 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
6-9 kez	1	0,1	7	0,7	8	0,4
10-19 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
20-39 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
40 veya daha fazla	0	0,0	7	0,7	7	0,3
Toplam	1130	100	963	100	2093	100

$X^2=18,811$, $df=6$, $p=0,004$, $CV=143$ (%6,4)

Son 12 ayda eroin kullanım yaygınlığı %1,3'dür.

Tablo 50. Öğrencilerin son 30 gün içinde eroin içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1124	99,5	943	97,9	2067	98,8
1-2 kez	4	0,4	5	0,5	9	0,4
3-5 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
6-9 kez	0	0,0	4	0,4	4	0,2
10-19 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
20-39 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	7	0,7	7	0,3
Toplam	1130	100	963	100	2093	100

$X^2=15,736$, $df=6$, $p=0,015$, $CV=143$ (%6,4)

Son 30 günde eroin kullanım yaygınlığı %1,2'dir.

Tablo 51. Öğrencilerin hayat boyu yatıştırıcı - sakinleştirici içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1121	97,9	968	96,3	2089	97,2
1-2 kez	18	1,6	16	1,6	34	1,6
3-5 kez	3	0,3	6	0,6	9	0,4
6-9 kez	2	0,2	2	0,2	4	0,2
10-19 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
20-39 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	9	0,9	9	0,4
Toplam	1145	100	1005	100	2150	100

$X^2=15,272$, $df=6$, $p=0,018$, $CV=86$ (%3,8)

Hayatboyu en az bir kez yatıştırıcı-sakinleştirici ilaç kullanımı %2,8'dir.

Tablo 52. Öğrencilerin son 12 içinde yatıştırıcı - sakinleştirici içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1116	98,6	950	97,7	2066	98,2
1-2 kez	12	1,1	5	0,5	17	0,8
3-5 kez	1	0,1	5	0,5	6	0,3
6-9 kez	3	0,3	1	0,1	4	0,2
10-19 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
20-39 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1132	100	972	100	2104	100

$X^2=18,828$, $df=6$, $p=0,004$, $CV=132$ (%5,9)

Son 12 ayda yatıştırıcı-sakinleştirici ilaç kullanım yaygınlığı %1,8'dir.

Tablo 53. Öğrencilerin son 30 içinde yatıştırıcı - sakinleştirici içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1124	99,2	953	97,9	2077	98,6
1-2 kez	4	0,4	5	0,5	9	0,4
3-5 kez	2	0,2	5	0,5	7	0,3
6-9 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
10-19 kez	1	0,1	3	0,3	4	0,2
20-39 kez	1	0,1	0	0,0	1	0,0
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1133	100	973	100	2106	100

$X^2=11,385$, $df=6$, $p=0,077$, $CV=130$ (%5,8)

Son 30 günde yatıştırıcı-sakinleştirici ilaç kullanım yaygınlığı %1,4'dür.

Tablo 54. Öğrencilerin hayat boyu hap içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1139	99,6	980	97,7	2119	98,7
1-2 kez	0	0,0	6	0,6	6	0,3
3-5 kez	2	0,2	3	0,3	5	0,2
6-9 kez	1	0,1	4	0,4	5	0,2
10-19 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
20-39 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	1	0,1	7	0,7	8	0,4
Toplam	1144	100	1003	100	2147	100

$X^2=17,245$, $df=6$, $p=0,008$, $CV=89$ (%4,0)

Hayatboyu en az bir kez hap kullanımı %1,3'dür.

Tablo 55. Öğrencilerin son 12 içinde hap (akineton, roş, sarı bomba, rohypnol) içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1127	99,6	952	97,9	2079	98,9
1-2 kez	1	0,1	6	0,6	7	0,3
3-5 kez	2	0,2	4	0,4	6	0,3
6-9 kez	1	0,1	3	0,2	3	0,1
20-39 kez	0	0,0	3	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1131	100	972	100	2103	100

$X^2=15,369$, $df=5$, $p=0,009$, $CV=133$ (%5,9)

Son 12 ayda hap kullanım yaygınlığı %1,1'dir.

Tablo 56. Öğrencilerin son 30 içinde hap içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1129	99,6	953	98,5	2082	99,0
1-2 kez	2	0,2	6	0,6	8	0,4
3-5 kez	1	0,1	0	0,0	1	0,0
10-19 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
20-39 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	7	0,7	7	0,3
Toplam	1134	100	968	100	2102	100

$X^2=11,842$, $df=5$, $p=0,037$, $CV=134$ (%6,0)

Son 30 günde hap kullanım yaygınlığı %1'dir.

Tablo 57. Öğrencilerin hayat boyu ekstazi içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1141	99,5	965	96,4	2106	98,0
1-2 kez	4	0,3	17	1,7	21	1,0
3-5 kez	2	0,2	4	0,4	6	0,3
6-9 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
10-19 kez	0	0,0	5	0,5	5	0,2
20-39 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	7	0,7	7	0,3
Toplam	1147	100	1001	100	2148	100

$X^2=28,631$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=88$ (%3,9)

Hayatboyu en az bir kez ekstazi kullanımı %2'dir.

Tablo 58. Öğrencilerin son 12 içinde ekstazi içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1131	99,7	943	97,3	2074	98,6
1-2 kez	1	0,1	10	1,0	11	0,5
3-5 kez	2	0,2	4	0,4	6	0,3
6-9 kez	0	0,0	4	0,4	4	0,2
10-19 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1134	100	969	100	2103	100

$X^2=24,275$, $df=5$, $p=0,000$, $CV=133$ (%5,9)

Son 12 ayda ekstazi kullanım yaygınlığı %1,4'dür.

Tablo 59. Öğrencilerin son 30 içinde ekstazi içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1132	99,8	945	97,9	2077	99,0
1-2 kez	1	0,1	9	0,9	10	0,5
3-5 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
6-9 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
10-19 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1134	100	965	100	2099	100

$X^2=19,757$, $df=5$, $p=0,001$, $CV=137$ (%6,1)

Son 30 günde ekstazi kullanım yaygınlığı %1'dir.

Tablo 60. Öğrencilerin hayat boyu Amfetamin içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1142	99,7	974	98,5	2116	99,2
1-2 kez	1	0,1	5	0,5	6	0,3
3-5 kez	2	0,2	2	0,2	4	0,2
20-39 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
40 veya daha fazla	0	0,0	7	0,7	7	0,3
Toplam	1145	100	989	100	2134	100

$X^2=12,669$, $df=4,013$, $p=$, $CV=102$ (%4,6)

Hayatboyu en az bir kez amfetamin kullanımı %0,8'dir.

Tablo 61. Öğrencilerin son 12 içinde amfetamin içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1142	99,9	979	98,8	2121	99,4
1-2 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
3-5 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,0
6-9 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
10-19 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1143	100	991	100	2134	100

$X^2=12,765$, $df=5$, $p=0,026$, $CV=102$ (%4,6)

Son 12 ayda amfetamin kullanım yaygınlığı %0.6'dır.

Tablo 62. Öğrencilerin son 30 içinde amfetamin içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1138	99,6	969	98,3	2107	99,0
1-2 kez	0	0,0	6	0,6	6	0,3
3-5 kez	3	0,3	1	0,1	4	0,2
6-9 kez	1	0,1	3	0,3	4	0,2
20-39 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	5	0,5	5	0,2
Toplam	1142	100	986	100	2128	100

$X^2=17,212$, $df=5$, $p=0,004$, $CV=108$ (%4,8)

Son 30 günde amfetamin kullanım yaygınlığı %1'dir.

Tablo 63. Öğrencilerin hayat boyu LSD içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1140	99,9	968	98,9	2108	99,4
3-5 kez	1	0,1	0	0,0	1	0,0
6-9 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
10-19 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
20-39 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1141	100	979	100	2120	100

$X^2=13,735$, $df=5$, $p=0,017$, $CV=116$ (%5,2)

Hayatboyu en az bir kez LSD kullanımı %0,6'dır.

Tablo 64. Öğrencilerin son 12 içinde LSD içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1138	99,9	968	99,0	2106	99,5
1-2 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
3-5 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
10-19 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	5	0,5	5	0,2
Toplam	1139	100	978	100	2117	100

$X^2=10,539$, $df=4$, $p=0,032$, $CV=119$ (%5,3)

Son 12 ayda LSD kullanım yaygınlığı %0,5'dir.

Tablo 65. Öğrencilerin son 30 içinde LSD içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1135	99,7	959	98,7	2094	99,2
1-2 kez	0	0,0	4	0,4	4	0,2
3-5 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
6-9 kez	1	0,1	3	0,3	4	0,2
10-19 kez	1	0,1	0	0,0	1	0,0
40 veya daha fazla	0	0,0	5	0,5	5	0,2
Toplam	1138	100	972	100	2110	100

$X^2=12,812$, $df=5$, $p=0,025$, $CV=126$ (%5,6)

Son 30 günde LSD kullanım yaygınlığı %0,8'dir.

Tablo 66. Öğrencilerin hayat boyu alkolle beraber bazı haplar içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1131	99,1	950	96,7	2081	98,0
1-2 kez	5	0,4	11	1,1	16	0,8
3-5 kez	3	0,3	5	0,5	8	0,4
10-19 kez	1	0,1	1	0,1	2	0,1
20-39 kez	1	0,1	2	0,2	3	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	13	1,3	13	0,6
Toplam	1141	100	982	100	21233	100

$X^2=20,030$, $df=5$, $p=0,001$, $CV=113$ (%5,1)

Hayatboyu en az bir kez alkolle beraber bazı haplar kullanıma %2'dir.

Tablo 67. Öğrencilerin son 12 içinde alkolle beraber bazı haplar içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1133	99,5	957	98,0	2090	98,8
1-2 kez	2	0,2	5	0,5	7	0,3
3-5 kez	3	0,3	2	0,2	5	0,2
6-9 kez	1	0,1	5	0,5	6	0,3
10-19 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
20-39 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1139	100	977	100	2116	100

$X^2=14,657$, $df=6$, $p=0,023$, $CV=120$ (%5,4)

Son 12 ayda alkolle beraber bazı haplar kullanma yaygınlığı %1,2'dir.

Tablo 68. Öğrencilerin son 30 içinde alkolle beraber bazı haplar içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1132	99,5	954	97,8	2086	98,7
1-2 kez	3	0,3	6	0,6	9	0,4
3-5 kez	1	0,1	2	0,2	3	0,1
6-9 kez	1	0,1	2	0,2	3	0,1
10-19 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
20-39 kez	1	0,1	3	0,3	4	0,2
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1138	100	975	100	2113	100

$X^2=13,361$, $df=6$, $p=0,038$, $CV=123$ (%5,5)

Son 30 günde alkolle beraber bazı haplar kullanma yaygınlığı %1,3'dür.

Tablo 69. Öğrencilerin hayat boyu anabolizan steroidler içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1138	99,7	963	98,6	99,2	99,2
1-2 kez	2	0,2	3	0,3	5	0,2
3-5 kez	1	0,1	0	0,0	1	0,0
6-9 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
10-19 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
20-39 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
40 veya daha fazla	0	0,0	7	0,7	7	0,3
Toplam	1141	100	977	100	2118	100

$X^2=$, $df=$, $p=$, $CV=118$ (%5,3)

Hayatboyu en az bir kez anabolizan steroidler kullanım %0,8 dir.

Tablo 70. Öğrencilerin son 12 içinde anabolizan steroidler içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1138	99,9	961	98,4	2099	99,2
1-2 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
3-5 kez	1	0,1	4	0,4	5	0,2
6-9 kez	0	0,0	1	0,1	1	0,0
10-19 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1139	100	977	100	2116	100

$X^2=16,419$, $df=5$, $p=0,006$, $CV=120$ (%5,4)

Son 12 ayda anabolizan steroidler kullanım yaygınlığı %0,8'dir.

Tablo 71. Öğrencilerin son 30 içinde anabolizan steroidler içme sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1136	99,8	957	98,2	2093	99,1
1-2 kez	0	0,0	3	0,3	3	0,1
3-5 kez	2	0,2	2	0,2	4	0,2
6-9 kez	0	0,0	2	0,2	2	0,1
10-19 kez	0	0,0	5	0,5	5	0,2
40 veya daha fazla	0	0,0	6	0,6	6	0,3
Toplam	1138	100	975	100	2113	100

$X^2=18,847$, $df=5$, $p=0,002$, $CV=123$ (%5,5)

Son 30 günde anabolizan steroidler kullanım yaygınlığı %0,9'dur.

Tablo 72. Öğrencilerin birayı ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	494	43,1	349	34,5	843	39,0
11 yaş ve öncesi	89	7,8	168	16,3	254	11,8
12-13 yaş	163	14,2	210	20,7	373	17,3
14-15 yaş	259	22,6	177	17,5	436	20,2
16-17 yaş ve üzeri	141	12,3	112	11,1	253	11,6
Toplam	1146	100	1013	100	2159	100

$X^2=71,160$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=77$ (%3,4)

Öğrencilerin %11,8'i birayı 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 14-15 yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 73. Öğrencilerin şarabı ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	593	51,9	491	49,2	1084	50,7
11 yaş ve öncesi	71	6,2	123	12,3	194	9,1
12-13 yaş	145	12,7	154	15,4	299	14,0
14-15 yaş	194	17,0	137	13,7	331	15,5
16-17 yaş ve üzeri	139	12,2	92	9,2	231	10,7
Toplam	1142	100	997	100	2139	100

$X^2=34,710$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=97$ (%4,3)

Öğrencilerin %9,1'i şarabı 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 12-15 yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 74. Öğrencilerin rakı, cin vb. alkollü içecekleri ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	730	64,7	495	49,2	1225	57,4
11 yaş ve öncesi	34	3,0	86	8,5	120	5,6
12-13 yaş	83	7,4	129	12,8	212	9,9
14-15 yaş	146	12,9	175	17,4	321	15,0
16-17 yaş ve üzeri	136	12,0	122	12,1	258	12,1
Toplam	1129	1129	1007	100	2136	100

$X^2=79,434$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=100$ (%4,5)

Öğrencilerin %5,6'sı rakı,cin vb. alkollü içecekleri 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 14-15 yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 75. Öğrencilerin içki içerek sarhoş olmayı ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	855	76,2	656	66,3	1511	71,5
11 yaş ve öncesi	17	1,5	46	4,6	63	3,0
12-13 yaş	33	2,9	56	5,7	89	4,2
14-15 yaş	101	9,0	122	12,3	223	10,6
16-17 yaş ve üzeri	116	10,3	110	11,1	226	10,7
Toplam	1122	100	990	100	2112	100

$X^2=43,948$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=124$ (%5,5)

Öğrencilerin %3'ü 11 yaş ve öncesinde içki içerek sarhoş olmuşlardır. İlk olarak sarhoş olma yaşı daha çok yoğun olarak 14-17 yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 76. Öğrencilerin sigarayı ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	825	73,1	706	71,0	1531	72,1
11 yaş ve öncesi	43	3,8	63	6,3	106	5,0
12-13 yaş	51	4,5	63	6,3	114	5,4
14-15 yaş	117	10,4	79	7,9	196	9,2
16-17 yaş ve üzeri	92	8,2	84	8,4	176	8,2
Toplam	1128	100	995	100	2123	100

$X^2=17,088$, $df=6$, $p=0,009$, $CV=113$ (%5,1)

Öğrencilerin %5'i sigarayı 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 14-17 yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 77. Öğrencilerin sigarayı her gün içmeyi ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1024	91,0	852	85,7	1876	88,5
11 yaş ve öncesi	5	0,4	19	1,9	24	1,1
12-13 yaş	15	1,3	21	2,1	36	1,7
14-15 yaş	32	2,8	43	4,3	75	3,5
16-17 yaş ve üzeri	49	4,3	59	5,9	108	5,1
Toplam	1125	100	994	100	2119	100

$X^2=21,477$, $df=6$, $p=0,002$, $CV=117$ (%5,2)

Öğrencilerin %1,1'i sigarayı her gün içmeyi 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 16-17 ve üzeri yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 78. Öğrencilerin esrarı ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1110	98,1	942	95,0	2052	96,6
11 yaş ve öncesi	2	0,2	16	1,6	18	0,8
12-13 yaş	4	0,4	8	0,8	12	0,6
14-15 yaş	6	0,5	12	1,2	18	0,8
16-17 yaş ve üzeri	10	0,9	14	1,4	24	1,0
Toplam	1132	100	992	100	2124	100

$X^2=20,259$, $df=6$, $p=0,002$, $CV=112$ (%5,0)

Öğrencilerin %0,8'ü esrarı 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 14-17 ve üzeri yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 79. Öğrencilerin sakinleştirici hapi ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1093	96,3	947	95,3	2040	95,8
11 yaş ve öncesi	2	0,2	17	1,7	19	0,9
12-13 yaş	10	0,9	7	0,7	17	0,8
14-15 yaş	15	1,3	8	0,8	23	1,1
16-17 yaş ve üzeri	15	1,4	15	1,5	30	1,4
Toplam	1135	100	994	100	2129	100

$X^2=17,873$, $df=6$, $p=0,007$, $CV=107$ (%4,8)

Öğrencilerin %0,9'u sakinleştirici hapi 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 14-17 ve üzeri yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 80. Öğrencilerin Amfetamini ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1129	99,4	960	97,1	2089	98,3
11 yaş ve öncesi	1	0,1	11	1,1	12	0,6
12-13 yaş	3	0,3	3	0,3	6	0,3
14-15 yaş	0	0,0	12	1,2	12	0,6
16-17 yaş ve üzeri	3	0,3	3	0,3	6	0,2
Toplam	1136	100	989	100	2125	100

$X^2=25,157$, $df=5$, $p=0,000$, $CV=111$ (%5,0)

Öğrencilerin %0,6'sı amfetamini 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 14-15 yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 81. Öğrencilerin bonzai'yi ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1122	98,9	947	95,3	2069	97,2
11 yaş ve öncesi	2	0,2	13	1,3	15	0,7
12-13 yaş	3	0,3	4	0,4	7	0,3
14-15 yaş	4	0,4	14	1,4	18	0,8
16-17 yaş ve üzeri	4	0,4	16	1,6	20	0,9
Toplam	1135	100	994	100	2129	100

$X^2=27,923$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=107$ (%4,8)

Öğrencilerin %0,7'si bonzai'yi 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 14-17 ve üzeri yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 82. Öğrencilerin LSD'yi ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1130	99,6	963	97,2	2093	98,5
11 yaş ve öncesi	0	0,0	11	1,1	11	0,5
12-13 yaş	0	0,0	4	0,4	4	0,2
14-15 yaş	1	0,1	7	0,7	8	0,4
16-17 yaş	3	0,3	6	0,6	9	0,4
Toplam	1134	100	991	100	2125	100

$X^2=27,526$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=111$ (%5,0)

Öğrencilerin %0,5'i LSD'yi 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 11 yaş ve öncesi yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 83. Öğrencilerin akineton'u ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1130	99,6	965	97,1	2095	98,4
11 yaş ve öncesi	1	0,1	11	1,1	12	0,6
12-13 yaş	0	0,0	5	0,5	5	0,2
14-15 yaş	1	0,1	7	0,7	8	0,4
16-17 yaş ve üzeri	2	0,2	6	0,6	9	0,3
Toplam	1134	100	994	100	2128	100

$X^2=25,729$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=108$ (%4,8)

Öğrencilerin %0,6'sı akineton'u 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 11 yaş ve öncesi yaş grubunda görülmektedir

Tablo 84. Öğrencilerin kokain'i ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1129	99,5	960	96,8	2089	98,2
11 yaş ve öncesi	0	0,0	9	0,9	9	0,4
12-13 yaş	1	0,1	8	0,8	9	0,4
14-15 yaş	2	0,2	7	0,7	9	0,4
16-17 yaş ve üzeri	3	0,3	8	0,8	11	0,4
Toplam	1135	100	992	100	2127	100

$X^2=24,391$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=109$ (%4,9)

Öğrencilerin %0,4'ü kokain'i 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı her yaş grubunda benzer görülmektedir.

Tablo 85. Öğrencilerin kodeinli şurubu ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1129	99,5	966	97,2	2095	98,4
11 yaş ve öncesi	1	0,1	8	0,8	9	0,4
12-13 yaş	1	0,1	6	0,6	7	0,3
14-15 yaş	1	0,1	5	0,5	6	0,3
16-17 yaş ve üzeri	3	0,3	9	0,9	12	0,5
Toplam	1135	100	994	100	2129	100

$X^2=18,575$, $df=6$, $p=0,005$, $CV=107$ (%4,8)

Öğrencilerin %0,4'ü kodeinli şurubu 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 16-17 yaş ve üzeri yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 86. Öğrencilerin eroini ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1127	99,3	962	96,9	2089	98,2
11 yaş ve öncesi	1	0,1	11	1,1	12	0,6
12-13 yaş	2	0,2	5	0,5	7	0,3
14-15 yaş	2	0,2	7	0,7	9	0,4
16-17 yaş ve üzeri	3	0,3	8	0,8	11	0,4
Toplam	1135	100	993	100	2128	100

$X^2=20,187$, $df=6$, $p=0,003$, $CV=108$ (%4,8)

Öğrencilerin %0,6'sı eroini 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 11 yaş ve öncesi yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 87. Öğrencilerin uçucu maddeleri ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1120	98,7	950	95,6	2070	97,2
11 yaş ve öncesi	2	0,2	14	1,4	16	0,8
12-13 yaş	5	0,4	14	1,4	19	0,9
14-15 yaş	6	0,5	11	1,1	17	0,8
16-17 yaş ve üzeri	1	0,2	5	0,5	7	0,2
Toplam	1135	100	994	100	2129	100

$X^2=21,116$, $df=6$, $p=0,002$, $CV=107$ (%4,8)

Öğrencilerin %0,8'i uçucu maddeleri 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 11 yaş ve öncesi, 12-15 yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 88. Öğrencilerin ekstazi'yi ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1132	99,7	954	96,0	2086	98,0
11 yaş ve öncesi	0	0,0	14	1,4	14	0,7
12-13 yaş	0	0,0	7	0,7	7	0,3
14-15 yaş	0	0,0	6	0,6	6	0,3
16-17 yaş ve üzeri	3	0,3	13	1,3	16	0,7
Toplam	1135	100	994	100	2129	100

$X^2=40,026$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=107$ (%4,8)

Öğrencilerin %0,7'si ekstazi'yi 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 11 yaş ve öncesi ve 16-17 yaş ve üzeri yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 89. Öğrencilerin anabolizan steroid'i ilk olarak kaç yaşında denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	1131	99,7	966	97,4	2097	98,6
11 yaş ve öncesi	0	0,0	11	1,1	11	0,5
12-13 yaş	0	0,0	2	0,2	2	0,1
14-15 yaş	0	0,0	5	0,5	5	0,2
16-17 yaş ve üzeri	3	0,3	8	0,8	11	0,5
Toplam	1134	100	992	100	2126	100

$X^2=27,822$, $df=6$, $p=0,000$, $CV=110$ (%4,9)

Öğrencilerin %0,5'i anabolizan steroid'i 11 yaş ve öncesinde ilk kez denemektedirler. İlk deneme yaşı daha çok yoğun olarak 11 yaş ve öncesi ve 16-17 yaş ve üzeri yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 90. Öğrencilerin ilk olarak hangi DPM'leri denedikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiçbiri	1028	96,0	816	91,8	1844	94,1
Sakinleştirici	10	0,9	3	0,3	13	0,7
Uçucu madde	9	0,8	22	2,5	31	1,6
Esrar	4	0,4	10	1,1	14	0,7
LSD	0	0,0	1	0,1	1	0,1
Kokain	0	0,0	1	0,1	1	0,1
Ekstazi	2	0,2	5	0,6	7	0,4
Eroin	0	0,0	3	0,3	3	0,2
Bonzai	4	0,4	18	2,0	22	1,1
Kodeinli şurup	2	0,2	1	0,1	3	0,2
Ne olduğunu bilmiyorum	12	1,1	9	1,0	21	1,1
Toplam	1071	100	889	100	1960	100

$X^2=35,528$, $df=10$, $p=0,000$, $CV=276$ (%12,3)

Öğrenciler arasında ilk olarak denenen maddenin uçucu madde olduğu görülmüştür. Yasadışı maddeler arasında ise bonzai ilk denenen madde olarak görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin önemlice bir oranı ilk denediği maddenin ne olduğunu bilmediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 91. Öğrencilerin son 12 ay boyunca DPM'leri evlerinde ne sıklıkla kullandıkları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç kullanmadım	1075	98,2	922	97,3	1997	97,7
1-2 kez	14	1,3	10	1,1	24	1,2
3-5 kez	3	0,3	2	0,2	5	0,2
6 veya daha fazla	3	0,3	14	1,5	17	0,8
Toplam	1095	100	948	100	1043	100

$X^2=9,177$, $df=3$, $p=0,027$, $CV=193$ (%8,6)

Öğrenciler DPM'leri evde de kullandıkları görülmektedir.

Tablo 92. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri arkadaşlarının evinde ne sıklıkla kullandıkları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç kullanmadım	1074	98,7	904	95,5	1978	97,2
1-2 kez	7	0,6	26	2,7	33	1,6
3-5 kez	4	0,4	4	0,4	8	0,4

6 veya daha fazla	3	0,3	13	1,4	16	0,8
Toplam	1088	100	947	100	2035	100

$X^2=22,137$, $df=3$, $p=0,000$, $CV=201$ (%9,0)

Öğrenciler DPM'leri arkadaşlarının evinde de kullandıkları görülmektedir.

Tablo 93. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri okulda ne sıklıkla kullandıkları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç kullanmadım	1079	99,3	917	97,2	1996	98,3
1-2 kez	1	0,1	8	0,8	9	0,4
3-5 kez	4	0,4	4	0,4	8	0,4
6 veya daha fazla	3	0,3	14	1,5	17	0,8
Toplam	1087	100	943	100	2030	100

$X^2=15,574$, $df=3$, $p=0,001$, $CV=206$ (%9,2)

Öğrenciler DPM'leri okul ortamında da kullandıkları görülmektedir.

Tablo 94. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri okul yakınında ne sıklıkla kullandıkları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç kullanmadım	1077	99,0	918	97,1	1995	98,1
1-2 kez	1	0,1	11	1,2	12	0,6
3-5 kez	7	0,6	6	0,6	13	0,6
6 veya daha fazla	3	0,3	10	1,1	13	0,6
Toplam	1088	100	945	100	2033	100

$X^2=14,867$, $df=3$, $p=0,002$, $CV=203$ (%9,1)

Öğrenciler DPM'leri okul yakınındaki bölgelerde de kullandıkları görülmektedir.

Tablo 95. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri arabada ne sıklıkla kullandıkları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç kullanmadım	1078	99,2	913	96,8	1991	98,1
1-2 kez	2	0,2	12	1,3	14	0,7
3-5 kez	2	0,2	6	0,6	8	0,4
6 veya daha fazla	5	0,5	12	1,3	17	0,8
Toplam	1087	100	943	100	2030	100

$X^2=15,563$, $df=3$, $p=0,001$, $CV=206$ (%9,2)

Öğrenciler DPM'leri arabada da kullandıkları görülmektedir.

Tablo 96. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri partide ne sıklıkla kullandıkları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç kullanmadım	1077	98,9	908	96,1	1985	97,6
1-2 kez	3	0,3	15	1,6	18	0,9
3-5 kez	3	0,3	7	0,7	10	0,5
6 veya daha fazla	6	0,6	15	1,6	21	1,0
Toplam	1089	100	945	100	2034	100

$X^2=17,740$, $df=3$, $p=0,000$, $CV=202$ (%9,0)

Öğrenciler DPM'leri partide de kullandıkları görülmektedir.

Tablo 97. Öğrencilerin son 12 ay boyunca maddeleri dış ortamlarda ne sıklıkla kullandıkları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiç kullanmadım	1070	98,4	900	94,6	1970	96,7
1-2 kez	5	0,5	27	2,8	32	1,6
3-5 kez	3	0,3	4	0,4	7	0,3
6 veya daha fazla	9	0,8	20	2,1	29	1,4
Toplam	1087	100	951	100	2038	100

$X^2=25,147$, $df=3$, $p=0,000$, $CV=198$ (%8,9)

Öğrenciler DPM'leri dış ortamlarda da kullandıkları görülmektedir.

Tablo 98. Öğrencilerin denedikleri maddeleri nereden buldukları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Hiçbirini kullanmadım	1007	95,3	795	91,8	1802	93,7
Bir arkadaş tarafından verildi	17	1,6	25	2,9	42	2,2
Ailemden biri tarafından veridi	6	0,6	3	0,3	9	0,5
Bir yabancı tarafından veridi	1	0,1	9	1,0	10	0,5
Bir grup arkadaş tarafından paylaşıldı	8	0,8	5	0,6	13	0,7
Birinden satın aldım	4	0,4	14	1,6	18	0,9
Ailemin izni olmaksızın evden aldım	6	0,6	4	0,5	10	0,5
Diğer	8	0,8	11	1,3	19	1,0
Total	1057	100	866	100	1923	100

$X^2=22,235$, $df=7$, $p=0,002$, $CV=313$ (%14,0)

Öğrenciler DPM'leri daha çok bir arkadaştan almaktadırlar.

Tablo 99. Öğrencilerin sigar ve alkol dışında kalan diğer maddeleri ilk olarak hangi nedenlerden dolayı kullandıkları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Eğlenmek	60	60,6	89	58,2	149	59,1
Uyuyabilmek	1	1,0	2	1,3	3	1,2
Sinirlendiğim için	17	17,2	25	16,3	42	16,7
Sıkıntıdan	2	2,0	8	5,2	10	4,0
Denemek için	2	2,0	6	3,9	8	3,2
Rahatlamak için	7	7,1	9	5,9	16	6,3
Sorunlarımdan uzaklaşmak	4	4,0	3	2,0	7	2,8
Arkadaşlarım içtiği için	3	3,0	6	3,9	9	3,6
Kendimi iyi hissetmek için	3	3,0	5	3,3	8	3,2
Toplam	99	100	153	100	252	100

$X^2=3,588$, $df=8$, $p=0,892$, $CV=1984$ (%88,7)

Öğrenciler DPM'leri daha çok sıkıntıdan ve rahatlamak için kullanmaktadırlar.

Tablo 100. Öğrencilerin hayatboyu herhangi bir uyuşturucu kullanım sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Evet	57	5,1	103	10,5	160	7,7
Hayır	1068	94,9	877	89,5	1945	92,3
Toplam	1125	100	980	100	2105	100

$X^2=22,098$, $df=1$, $p=0,000$, $CV=101$ (%5,9)

Öğrencilerin %7,7'sinin hayatboyu herhangi bir uyuşturucu maddeyi kullandıkları görülmektedir.

Tablo 101. Öğrencilerin hayatboyu herhangi bir yasadışı uyuşturucu madde kullanım sıklığı

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Evet	33	2,9	84	8,6	117	5,6
Hayır	1095	97,1	895	91,4	1990	94,4
Toplam	1128	100	979	100	2107	100

$X^2=31,954$, $df=1$, $p=0,000$, $CV=129$ (%5,8)

Öğrencilerin %5,6'sının hayatboyu herhangi bir yasadışı uyuşturucu maddeyi kullandıkları görülmektedir.

Tablo 102. Öğrencilerin uyuşturucu ile ilgili bilgilendirme toplantılarına katılıp katılmadıkları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Evet	490	42,5	442	44,3	932	43,3
Hayır	664	57,5	555	55,7	1219	56,7
Toplam	1154	100	997	100	2151	100

$X^2=0,763$, $df=1$, $p=0,382$, $CV=85$ (%3,8)

Öğrencilerin yarısından azı bugüne kadar uyuşturucu maddeler ile ilgili bir bilgilendirme toplantısına katılmışlardır.

Tablo 103. 1996-2015 yılları arasında yapılan lise çalışmalarının karşılaştırılması

	1996 Lise (n=2215) %	1999 Lise (n=641) %	2004 Lise (n=2267) %	2011 Lise (n=2114) %	2015 Lise (n=2236) %
Sigara	47.2	40.6	35.2	26.8	31
Alkol	80.8	79.7	85.9	75.6	69,7
Uçucu	4.6	3.3	3.3	4.8	3,0
Sedatif-hipnotik	3.2	4.7	2.4	2.9	2,8
Esrar	1.6	2.1	2.2	2.5	2,7
Ecstasy	0.6	0.7	1.8	1.2	2,0
Eroin	0.5	0.3	0.6	1.0	1,6
Kokain	0.6	0.7	0.7	0.9	1,5
Amfetamin	0.2	0.7	0.3	0.6	0,8
LSD	0.3	0.7	0.3	0.5	0,6
Alkol-Hap	0.6	0.7	1.9	1.1	1,3
Ana-steroid	0.2	0.5	0.2	0.1	0,8
Bonzai	-	-	-	2.7	2,2
Codeinli şurup	-	-	0.5	1.2	1,2
Herhangi bir madde	5.5	8.3	8	9.1	7,7
Yasadışı maddeler	2	2.5	3.2	4.9	5,6

Not: 1996-2011 yılları arasındaki çalışmalar lise 2.sınıf öğrencileri arasında yapılırken 2015 yılındaki çalışma tüm lise sınıflarını kapsamaktadır.

4. TARTIŞMA

Çalışmamız KKTC’de lise gençleri arasında madde kullanımının önemli bir sorun haline geldiğini göstermektedir. KKTC’de lise gençliği arasında madde kullanımının yaygınlığını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışma, 1996, 1999, 2004 ve 2011 yıllarında madde kullanım yaygınlığı ile ilgili yapılan çalışmalarda olduğu gibi (Çakıcı ve Çakıcı, 2000a; 2000b; Çakıcı ve ark., 2010; Eş, 2015), bütün liseleri kapsamaması, aynı yaş gurubuna uygulanması ve aynı soruları içeren anket formu kullanılması nedeniyle 19 yıllık bir takip araştırması niteliğinde olup, KKTC’deki artış oranlarını ve değişen madde tercihlerini izleyebilmemizi sağlamıştır.

Araştırmamızda öğrenciler arasında hayat boyu en az bir kez sigara kullanımı %31 bulunmuştur. 1996 yılında bu oran %47.2 iken (Çakıcı ve Çakıcı, 2000a), 1999’da (Çakıcı ve Çakıcı, 2000b), %40.6’ya, 2004’te (Çakıcı ve ark., 2010) %35,2’ye ve 2011’de de (Eş, 2015) %26,8’e düşmüştür. KKTC’deki öğrenciler arasında sigara kullanım oranı ESPAD projesi çerçevesinde 1995 yılında 26 ülkede (Hibell ve ark., 1997), 1999 yılında 31 ülkede (Hibell ve ark., 2000) ve 2011 yılında 36 ülkede (Hibell ve ark., 2012) benzer yöntemle aynı yaş grubunda yapılan çalışmaların sonuçları ile karşılaştırıldığında, KKTC’deki sigara kullanımının ESPAD ülkelerinin tümünden düşük olduğu görülmektedir. Yalnızca KKTC’de sigara kullanımının %50’nin altında olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmamız gençler arasında hayat boyu en az bir kez alkol kullanımının %69,7 olduğu görülmüştür. Alkol kullanımında geçmiş çalışmalar ile karşılaştırıldığında benzer bir şekilde alkol kullanma oranlarını yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. KKTC genelinde 13-65 yaş grubunda yapılan bir ev çalışmasında da hayat boyu en az bir kez alkol kullanma oranı %82.1 olarak bulunmuştur (Çakıcı ve ark., 2003). Türkiye’de dokuz ilde yapılan bir

taramada 15-17 yaş grubunda yaşam boyu alkol deneme yaygınlığı %45 (Ögel ve ark., 2004), 18-30 yaş arasında %31.9 düzeyinde bulunmuştur (Sevinçok ve ark., 2000). Kıbrıs Rumları arasında aynı yaş grubunda hayat boyu en az bir kez alkol kullanımı lise öğrencilerinin %85'inde tespit edilmiştir. (Hibell ve ark., 2000). KKTC'deki alkol kullanım özelliklerinin ortak tarihi ve kültürel geçmişi olan Türkiye'den daha çok coğrafi komşusu Güney Kıbrıs'a benzediği görülmektedir. KKTC'nin turistik bir ada olması, toplum genelinde alkolün bir eğlence biçimi olarak algılanması ve ailelerin kendi çevrelerinde çocuklarının alkol kullanımına izin vermesi toplum içerisinde alkolün yüksek oranda kullanılmasına yol açmaktadır (Çakıcı ve ark., 2003). Ayrıca KKTC'de alkol kullanımı ile ilgili yetersiz yasal düzenlemeler bulunması, görsel ve yazılı medyada alkol reklamlarının engelsiz bir şekilde yer alması alkol kullanımını artırmaktadır. Çalışmalarda görsel ve yazılı medyada alkol reklamlarının yaygınlığının gençler arasında alkol kullanımını artırdığı bildirilmektedir (Connolly ve ark., 1994; Coşar, 1996; Stacy, 2004).

KKTC'deki lise çalışmalarında hayat boyu herhangi bir DPM deneme oranında 1996'dan, (Çakıcı ve Çakıcı, 2000a), 1999'a (Çakıcı ve Çakıcı, 2000b), artış olduğu belirlenmiş, sonraki yıllarda ise belirgin değişiklik olmadığı görülmüştür. Yasadışı madde kullanımında ise 1996'dan itibaren bugüne kadar artış eğilimi devam etmiştir. Hayatboyu en az bir kez yasadışı madde kullanımı 1996'da %2, 1999'da %2,5, 2004'te %3,2 ve 2011'de %4,9 iken 2015'teki bu çalışmada %5,6'ya yükseldiği görülmektedir. Tüm lise çalışmaları karşılaştırıldığında değişen yıllara göre madde tercihlerinde farklılıklar bulunduğunu ortaya çıkarmıştır.

Uçucu madde kullanımı yıllara bağlı olarak düşme eğilimi gösterse de sigara ve alkolden sonra en yaygın kullanılan maddelerdir. Uçucu maddelerin diğer maddelere göre daha kolay bulunması ve daha ucuz olması bu maddelerin yaygın kullanılmasına yol açıyor olabilir (Pandina ve Hendren, 1999). Türkiye'de yapılan çalışmalarda da sigara ve alkolden

sonra en yaygın kullanılan maddeler uçucu maddeler olduğu görülmüştür (Yazman, 1995; Ögel ve ark., 2001; Ögel ve ark., 2005).

Lise gençlerinde sedatif-hipnotik hap kullanımı 1996'dan (Çakıcı ve Çakıcı, 2000a), 1999'a (Çakıcı ve Çakıcı, 2000b), artış gösterirken 2004'ten sonra stabil olarak seyretmiştir. KKTC'nin genelinde ciddi bir sorun olarak algılanan sedatif-hipnotik hapların (Karaokçu, 2000; Çakıcı, 1999) 2000 yılına kadar eczanelerden bir doktor reçete etmeksizin alınması serbestti. Sedatif-hipnotik hapların satışına 2000 yılında KKTC Sağlık Bakanlığı denetimi getirilerek, üç kopyalı yeşil reçete uygulamasına bağlanması, bu hapların kullanımını azaltmakta önemli bir etken olarak görünmektedir. Ancak yine de kullanım oranları en yüksek maddeler arasındadır.

Yıllara göre lise gençleri arasında esrar kullanımında bir artış eğilimi bulunmaktadır. Bu çalışmada hayatboyu en az bir kez esrar kullanım oranı %2,9 ile en çok kullanılan yasadışı madde olduğu görülmüştür. Toplum genelinde de çalışmamıza benzer bir şekilde esrar kullanım oranı %2.9'dur (Çakıcı ve ark., 2003). 2015 yılında yapılan toplum genelinde yaygınlık çalışmasında esrar kullanımını %4.5 olduğu görülmüştür (Çakıcı ve ark., 2015) Bizim çalışmamızda olduğu gibi tüm raporlar, lise araştırmaları ve bağımlılar üzerinde yapılan çalışmalar KKTC'de en çok kullanılan yasadışı maddenin esrar olduğunu göstermektedir (Çakıcı, 1999; Çakıcı ve Çakıcı, 2000a; 2000b; Çakıcı ve ark., 2003; Çakıcı ve ark., 2000; Çakıcı ve ark., 2006; Çakıcı ve ark., 2015). Türkiye'de yapılan lise çalışmalarında da en fazla kullanılan yasadışı madde esrardır (Ögel ve ark., 2004; Sevinçok ve ark., 2000; Yazman, 1995; Ögel ve ark., 2005).

Bonzai kullanımının da son yıllarda yaygın bir şekilde lise öğrencileri arasında kullanıldığı görülmektedir. Esrardan sonra hayatboyu en az bir kez kullanım açısından bakıldığında en çok kullanılan yasadışı maddenin bonzai olduğu tespit edilmiştir. Ancak son 30 gündeki kullanıma bakıldığında bonzai kullanımının esrardan daha fazla kullanıldığı

ortaya çıkmaktadır. Yakın bir zamanda KKTC’de giderek yayılan bonzai kullanımı kolay bulunabilmesi ve ucuz olması nedeniyle KKTC’de hızlı bir şekilde yayıldığı görülmektedir.

Çalışmada kokain, eroin, amfetamin, LSD, ekstazi ve anabolizan steroid hayatboyu kullanım prevalansının %0.6-2,0 arasında olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular 1996’daki %0.2-0.6 (Çakıcı ve Çakıcı, 2000a), ve 1999’daki %0.3-0.7 (Çakıcı ve Çakıcı, 2000b), oranlarına göre daha yüksektir. Bu maddeler arasında özellikle en yüksek kullanılan madde ekstazi’dir. Ekstazi kullanımında 1996’dan 2004 yılına kadar üç kat artış dikkat çekmektedir. 2011 yılındaki çalışmada Ekstazi kullanımında düşme görülse de bu çalışmada %2 ile en yüksek kullanım düzeyine çıkmıştır. 2004 yılına kadar KKTC yasalarında ekstazi yasadışı bir madde olarak bulunmamaktaydı. Dolayısıyla 2004’e kadar olan bu eksiklik nedeniyle ekstazi kullanımını artmış ancak yasalarda yasak bir madde olarak yer alması sonrasında 2004’ten sonra 2011 yılına kadar bir düşme eğilimi görülmüştür. Ancak son yıllarda yine ekstazi kullanımının KKTC lise öğrencileri arasında hızlı bir artış olduğu görülmüştür. Ekstazi ve benzer uyarıcı maddelerin kullanımı tüm dünyada da artmaktadır (Yazman, 1995; Johnston ve ark., 2000; Yacoubian ve ark., 2002; UNODC, 2004). Ancak Ögel ve ark. tarafından 2004 yılında Türkiye’de lise gençleri arasında yapılan bir araştırma ile karşılaştırıldığında (Ögel ve ark., 2004), DPM içerisinde yalnızca ekstazi’nin KKTC lise öğrencileri arasında daha yüksek oranda kullanıldığı belirlenmiştir.

Çalışmamızda erkek öğrencilerin madde deneme oranı kız öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Tüm lise araştırmalarında da benzer eğilim göze çarpmaktadır (Çakıcı ve Çakıcı, 2000a;2000b), Türkiye (Ögel ve ark., 2005) Avrupa ülkeleri (Hibell ve ark., 1997) ve ABD (Johnston, 2000) çalışmalarında da erkekler arasında kullanımın daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çalışmamızda geçmiş yıllardan farklı olarak sedatif-hipnotik hap kullanımı kız öğrencilerde de erkek öğrenciler kadar kullanım bulunduğu görülmektedir. 1996, 1999 ve 2004 lise çalışmalarında da sedatif-hipnotik hap kullanımı kızlar arasında erkeklere göre daha

yüksektir (Çakıcı ve Çakıcı, 2000a;2000b). 1999 ESPAD çalışmasında sedatif-hipnotik kullanımı Güney Kıbrıs'ta erkek öğrenciler arasında daha yüksek görülürken Çek Cumhuriyeti, Polonya, Fransa, Litvanya, Macaristan, Portekiz, Romanya, Bulgaristan gibi birçok ülkede kızlar arasında kullanım oranı daha yüksek bulunmuştur (Hibell ve ark., 2000). Ögel (2005) sedatif-hipnotik hapların evde bulunabilen ilaçlar olduğunu ve bu maddelere kızlar tarafından da ulaşımın kolay olabildiğini bildirmektedir.

Bu çalışma tüm lise sınıflarını kapsamaktadır. Benzer yaş grubunda eğitim görmeyen gençler de çalışma kapsamının dışında kalmaktadır. KKTC gençliğinin psikoaktif madde kullanım profilini gösterebilmek için daha geniş yaş aralığını içeren ve eğitime devam etmeyen gençleri de kapsayan çalışmalar yapılmalıdır.

Araştırma sonuçları KKTC lise gençleri arasında psikoaktif madde kullanım oranlarının Avrupa ülkelerine göre daha düşük olduğunu belirlemekle birlikte yasadışı madde kullanımında artış olduğunu göstermektedir. Ayrıca birçok psikoaktif madde kullanımında artış eğilimi bulunduğunu da bu çalışma bize göstermektedir. KKTC lise gençliğinde özellikle alkol deneme oranlarının yüksek bulunması önleme programlarında alkol kullanımı üzerinde yoğunlaşılması gerektiğini ortaya koymaktadır. DPM arasında ise uçucu maddeler, esrar, bonzai ve ekstazi kullanımına yönelik önlemler alınmalıdır. KKTC'de lise gençleri arasında belli aralıklarla yaygınlık çalışmalarının tekrarlanması hem KKTC'deki madde kullanım oranlarındaki değişmeyi takip edebilmemizi, hem de tercih edilen maddeleri tespit ederek önleme programlarında hangi konuların daha fazla vurgulanması gerektiğini bize gösterecektir.

5. KAYNAKLAR

Affinnih Y. H. (2002). Revisiting Sub-Saharan African countries' drug problems: health, social, economic costs, and drug control policy. *Substance Use & Misuse*, 37(3), 265-290.

Arnett J. (1992) Reckless behavior in adolescence: A developmental perspective. *Developmental Review*, 12, 339-373

Birhanu A., Bisetegen T. A., Woldeyohannes S. M. (2014). High prevalence of substance use and associated factors among high school adolescent in Woreta Town, Northwest Ethiopia: multi-domain factor analysis. *BMC Public Health*, 14, 1186-1197.

Booth M. (1997). *Haşhaşdan Eroine: Uyuşturucunun 6000 yıllık Öyküsü*. Ö. Arıkan (çev.), İstanbul, Sabah Kitapçılık ve San. ve Tic. A.Ş., s.272-273.

Boyiadjis G. *Step for prevention of drug abuse: Findings of pancyprian general population survey*. Kenthea Publication, Cyprus, 2004, p.11.

Chen C., Storr C.L, Anthony J.C. (2009). Early-onset drug use and risk for drug dependence problems. *Addict Behavior*, 34(3), 319-322.

Connolly G. M., Casswell S., Zhang J. F., Silva P. A. (1994). Alcohol in the mass media and drinking by adolescents: a longitudinal study. *Addiction*, 89(10), 1255-1263.

Coşar B. (1996). Alkol Bağımlılığında psikososyal faktörler. *Psikiyatri Psikofarmakoloji Psikoloji Dergisi*, 4(2), 13-18.

Çakıcı M. (1999). Madde kullanıcılarının özellikleri: Türkiye'de çok merkezli bir araştırma(Birinci Aşama). *3P Dergisi*, 7 (Ek.1), 34-36.

Çakıcı, M. (2000). *KKTC Araştırmaları ile Uyuşturucu Madde Kullanımı*. Lefkoşa: KKTC Devlet Basımevi.

Çakıcı M, Çakıcı E. (2000a) *K.K.T.C. Lise Gençliğinde Uyuşturucu Madde Kullanımının Yaygınlığı 1996*. Lefkoşa, KKTC Başbakanlık Devlet Basımevi.

Çakıcı M, Çakıcı E. K.K.T.C. (2000b) *Lise Gençliğinde Uyuşturucu Madde Kullanımının Yaygınlığı 1999*. Lefkoşa, KKTC Başbakanlık Devlet Basımevi.

Çakıcı, M., Çakıcı, E., ve Eş, A. (2010). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Lise Öğrencilerinde Psikoaktif Maddeleri Kullanma Yaygınlığı. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 11, 206-212.

Çakıcı, M., Çakıcı, E., Bekiroğulları, Z., Aksoy A, Tatlısu Ö. (2003). *Kuzey Kıbrıs'ta Madde Kullanımının Yaygınlığı*. Lefkoşa, Kıbrıs Türk Ruh Sağlığı Derneği Yayınları.

Çakıcı, M., Çakıcı, E., Eş, A., Ergün, D. (2014). The prevalence and Risk Factors of Substance Use Among University Students in Turkish Republic of Northern Cyprus. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 15, 108-115.

Çakıcı M., Karaokçu H., Çamlıköylü F (2006). *KKTC'de Uyuşturucu Madde Kullanımı Raporu*. Uyuşturucu ile Mücadele ve Önleme Komisyonu (UMÖK). KKTC Başbakanlık Devlet Basımevi, Lefkoşa.

Çakıcı, M., Çakıcı, E., Karaaziz M, Subaşı B, Bayramoğlu R, Taşcıoğlu G. (2015). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Psikoaktif Madde Kullanımının Yaygınlığı Raporu, 2015*. KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu, Lefkoşa Psikiyatri Merkezi (LEPİM). KKTC Başbakanlık Devlet Basımevi: Lefkoşa.

Eş, A. (2015). *Lise Öğrencilerinde Sigara, Alkol ve Psikoaktif Madde Kullanımı ile Stresle Baş etme Yöntem ve Kontrol Odağı İlişkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa.

Ewing B. A., Osilla K. C., Pedersen E. R., Hunter S. B., Miles J. N. V., D'Amico E. J. (2015). Longitudinal family effects on substance use among an at-risk adolescent sample. *Addictive Behaviors*, 41, 185-191

Feldstein S. W., Miller W. R. (2006) Substance use and risk-taking among adolescents. *Journal of Mental Health*, 15(6), 633-643.

Friedman, A. S. (1998). Substance use/abuse as a predictor to illegal and violent behavior: a review of the relevant literature. *Aggression and Violent Behavior*, 3(4), 339-355.

Grant B. F., Dawson D. A. (1997). Age at onset of alcohol use and its association with DSM-IV alcohol abuse and dependency: Result from the National Longitudinal Alcohol Epidemiologic Survey. *Journal of Substance Abuse*, 9, 103-110

Hibell B., Anderson B., Bjarnason T., Kokkevi A., Morgan M., Narusk A. *The 1995 ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Others Drugs) Report: Alcohol and Other Drugs Use Among Students in 26 European Countries*. The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), Council of Europe, Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs (Pompidou Group), Modin Tryck AB, Stockholm September 1997.

Hibell B., Andersson B., Ahlström S., Balakireva O., Bjarnason T., Kokkevi A., Morgan M. *The 1999 ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Others Drugs) Report: Alcohol and Other Drugs Use Among Students in 30 European Countries*. The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), Council of Europe, Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs (Pompidou Group); Modin Tryck AB, Stockholm December 2000.

Hibell B., Guttormsson U., Ahlström S., Balakireva O., Bjarnason T., Kokkevi A., Kraus L. *The 2011 ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Others Drugs) Reports: Substance Use Among Students in 36 European Countries*. The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), The European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), Council of Europe, Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs (Pompidou Group); Modin Tryck AB, Stockholm May 2012.

Johnston L. D., O'Malley P. M., Bachman J. G. (2000). *Monitoring the future: National survey results on drug use 1975-1999*. National Institute on Drug Abuse. NIH Publication No:00-4803.

Karaokçu H. (2000). *Kuzey Kıbrıs'ta Uyuşturucunun Ucu. Ölüm Büyüsü*. Lefkoşa, Işık Kitabevi Yayınları.

Kraus L., Bloomfield K., August R., Reese A. (2000). Prevalence of alcohol use and the association between onset of use and alcohol-related problems in a general population sample in Germany. *Addiction*, 95(9), 1389-1401.

Lebeau-Craven, R., Stein, L., Barnett, N., Colby, S. M., Smith J. L., Canto, A. L. (2003). Prevalence of alcohol and drug use in an adolescent Training Facility. *Substance use and Misuse*, 38(7), 825-834.

Lemstra, M., Bennett, N. R., Neudorf, C., Kunst, A., Nannapaneni, U., Warren, L. M., Kershaw, T., Scott, C. (2008). A meta-analysis of marijuana and alcohol use by socio-economic status in adolescents aged 10-15 years. *Can Journal of Public Health*, 99(3), 172-177.

Lindberg D. L., Burgess S., Williams S. *Multiple threats: The co-occurrence of teen health risk behavior*. The Urban Institute, Washington DC, 2000.

Madi M. (2004). Drug trade in Kyrgyzstan: structure, implications and countermeasures. *Central Asian Survey*, 23(3-4), 249-273.

Ögel K., Tamer D., Evren C., Çakmak D. (2001). *Gençlerde madde kullanım yaygınlığı ve özelliklerinin değerlendirilmesi: 2001 araştırma sonuçları*. Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği, yayın no:2, İstanbul.

Ögel K., Taner S., Eke C., Erol B. (2005). *İstanbul Onuncu Sınıf Öğrencileri Arasında Tütün, Alkol ve Madde Kullanımının Yaygınlığı Raporu*. Yeniden Yayın no:15, İstanbul.

Ögel, K., Taner, S., Eke, C. Y., Erol, B. (2004). Madde bağımlılığını önlemede öğretmen ve ebeveyn eğitimlerinin etkinliğinin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 5(4), 213-221.

Ögel, K., Taner, S., Eke, C. Y. (2006). Onuncu sınıf öğrencileri arasında tütün, alkol ve madde kullanım yaygınlığı: İstanbul örnekleme. *Bağımlılık Dergisi*, 7(1), 18-23.

Pandina R., Hendren R. (1999). *Other drugs of abuse: inhalants, designer drugs, and steroids*. *Addictions: A Comprehensive Guidebook*, McCrady BS, Epstein EE (Ed), New York. Oxford University Press, p.171-184.

Reddy P., Resnicow K., Omardien R., Kambaran N. (2007). Prevalence and correlates of substance use among high school in South Africa and the United States. *American Journal of Public Health*, 97, 1859-1864.

Small, E., Suzuki, R., Maleku, A. (2015). The impact of family and parental education on adolescents' substance use: a study of U.S. high school seniors. *Social Work in Public Health*, 29(6), 594-605.

Stacy A. W., Zogg J. B., Unger J. B., Dent C. W. (2004). Exposure to televised alcohol ads and subsequent adolescent alcohol use. *Am J Health Behav*, 28(Supply.6), 498-509.

Swendsen J., Conway K. P., Degenhardt L., Dierker L., Glantz M., Jin R., Kathleen R. M., Sampson N., Kessler R. C. (2009). Socio-demographic risk factors for alcohol and drug dependence: the 10-year follow-up of the national comorbidity survey. *Addiction*, 104 (8), 1346-1355.

Swendsen J., Burstein M., Case B., Conway K. P., Dierker L., He J., Merikangas K.R. (2012). Use and abuse of alcohol and illicit drugs in US adolescents. *Arch Gen Psychiatry*, 69 (4), 390-398

Taymur, İ., Çalışkan, H., Varol, H. (2011). Uçucu madde kötüye kullanımı olan ergenlerin altı aylık izlem sonuçları. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 24, 139-144.

Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (TUBİM). *2012 Ulusal Raporu*. Ankara: Department of Anti-Smuggling and Organized Crime Publications.

Tütar, N. (2014). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Madde Kullanımının Yaygınlığı, 2013. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa.

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), *World Drug Report 2004*. United Nation publication, Sales No. E.04.XI.16

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), *World Drug Report 2012*. United Nation publication, Sales No. E.12.XI.1

Wagner F. A., Anthony J. C. (2002). From first drug use to drug dependence: developmental periods of risk for dependence upon marijuana, cocaine, and alcohol. *Neuropsychopharmacology*, 26(4), 479-488.

Yazman Ü. (1995). Lise Gençliğinin Psikoaktif Maddelere Bakışı ve Kullanım Oranlarının Türkiye – İstanbul Örneği ile İncelenmesi. Uzmanlık Tezi, İstanbul.

Yacoubian G. S., Arria A. M., Fost E., Wish E. D. (2002). Estimating the Prevalance of Ecstasy Use Among Juvenile Offenders. *Journal of Psychoactive Drugs*, 34, 209-213.